

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA (KELANTAN)

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
TUAN HAJI MUHAMMAD SHUKRI BIN SALLEH (B.S.K)
PENSYARAH KANAN FAKULTI PENGURUSAN PERNIAGAAN

OLEH:

NURSAIDATINA BINTI AMRAN 2012511877
AZIANNI BINTI HUSAIN 2012741427

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (MAC 2015 – JULAI 2015)

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
TUAN HAJI MUHAMMAD SHUKRI BIN SALLEH (B.S.K)
PENSYARAH KANAN FAKULTI PENGURUSAN PERNIAGAAN

OLEH:

NURSAIDATINA BINTI AMRAN 2012511877

AZIANNI BINTI HUSAIN 2012741427

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (MAC 2015 – JULAI 2015)

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

Pertama sekali, kami ingin mengucapkan syukur ke hadrat kepada Allah S.W.T kerana dengan izinNYA, kami telah berjaya menyiapkan kerja projek kami ini. Kami berharap kerja projek yang telah kami siapkan ini memberikan manfaat yang besar kepada kami dan para pembaca pada masa hadapan. Kami juga ingin sekali mengucapkan terima kasih kepada Puan Nurul Annisa Bt Abdullah, pensyarah kami untuk subjek ini, Oral Documentation (IMR 604) dengan usaha yang telah beliau berikan, dan memberikan kami nasihat dan mengajar kami cara-cara untuk membuat dan menyiapkan kerja projek ini. Kerja projek ini memerlukan kami mewawancara tokoh dalam mana-mana bidang yang dipilih tentang pengalaman, dan sumbangan mereka terhadap negara. Tanpa panduan dan pengajaran beliau, kemungkinan besar kami tidak dapat menyiapkan kerja projek ini. Yang terakhir sekali, penghargaan kami sudah tentulah kepada Tuan Haji Mohd Shukri Salleh, pensyarah kanan Fakulti Pengurusan Perniagaan, UiTM Machang Kelantan kerana kesudian beliau untuk diwawancara sebagai tokoh dalam bidang pendidikan. Kesudian dan kerjasama beliau amatlah dihargai dan diucapkan jutaan terima kasih.

ABSTRAK

ABSTRAK

Abstrak: *Temubual ini adalah antara tokoh dan pelajar. Temubual ini adalah bertujuan untuk dijadikan koleksi sejarah lisan kepada generasi-generasi baru untuk pengetahuan dan juga dijadikan bukti sejarah atau nilai-nilai pengajaran yang boleh dijadikan pengajaran ataupun panduan untuk melaksanakan sesuatu perkara. Sejarah lisan yang dilakukan adalah untuk memelihara maklumat-maklumat penting yang boleh didapati daripada tokoh untuk dijadikan rujukan dan juga bahan koleksi untuk semua tatapan umum. Sejarah lisan yang dilakukan adalah mengenai latar belakang Tuan Haji Mohd Shukri Bin Salleh (B.S.K). Beliau dilahirkan pada 1 Februari 1965 di Kota Bharu, Kelantan. Beliau berusia 50 tahun. Beliau mendapat pendidikan di Universiti Islam Antarabangsa [UIA] jurusan ijazah ekonomi dan diploma pendidikan, Universiti Utara Malaysia [UUM] jurusan sarjana sains pengurusan dan Maktab Perguruan Kota Bharu. Pada kerjaya awalnya beliau menjadi guru dan kemudiannya menjadi pensyarah. Pada tahun 2005 sehingga 2010 beliau dilantik menjadi Timbalan Rektor Hal Ehwal Pelajar [HEP] dan sekarang memulakan kerjaya baru sebagai pensyarah kanan.*

Kata kunci: *Universiti Islam Antarabangsa [UIA], Universiti Utara Malaysia [UUM], Rektor Hal Ehwal Pelajar [HEP], Bentara Setia Kelantan [B.S.K].*

ISI KANDUNGAN

ISI KANDUNGAN

TAJUK	MUKA SURAT
Penghargaan.....	i-ii
Abstrak.....	iii-iv
Isi Kandungan.....	v-vi
Biodata Tokoh.....	vii-xii
Pengenalan.....	xiii-xiv
Transkrip	
Bahagian 1: Latar Belakang Tokoh.....	1 - 7
Bahagian 2: Latar Belakang Pendidikan.....	8 - 24
Bahagian 3: Pengalaman kerjaya.....	25-37
Bahagian 4: Sumbangan dan anugerah.....	38 - 42
Bahagian 5: Pendapat Tokoh.....	43 - 55
Kesimpulan.....	56
Rujukan.....	57
Lampiran	
Lampiran 1.....	
Log Wawancara.....	
Diari Kajian.....	
Senarai soalan.....	
Surat	
Perjanjian.....	
Indeks.....	

BIODATA TOKOH

BIODATA TOKOH

Gambar 1: Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K)

Berdasarkan rajah 1 di atas, menunjukkan gambar tokoh seorang pendidik iaitu Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K). Beliau dilahirkan pada 1 Februari 1965, di Kota Bharu, Kelantan. Beliau banyak melibatkan diri dengan memberi tumpuan lebih kepada akademik di UiTM Machang , Kelantan sehingga sekarang. Berikut di bawah adalah yang terperinci daripada biografinya.

Rajah 1: Peribadi Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K)

BUTIR-BUTIR DIRI TUAN HAJI	
Nama penuh :	Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K)
Umur:	
Tarikh lahir:	
Pekerjaan :	Pensyarah Kanan Fakulti Pengurusan Perniagaan (UiTM Machang)
Tempat Tinggal:	Kota Bharu, Kelantan
Nombor telefon:	

Kronologi akademik

Rajah 2: Kronologi akademik Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh

Tahun	Bidang Pengajian	Institusi pengajian
1998	Sarjana Sains Pengurusan	Universiti Utara Malaysia, Sintok Kedah
1990	Ijazah Ekonomi	Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
1991	Diploma Pelajaran	Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
1996	Sijil Professional Kaunseling	Maktab Perguruan Kota Bharu, Kelantan

Kronologi pengalaman kerja

Rajah 3: Pengalaman kerja Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh

Tahun	Pengalaman kerja
2001	Pensyarah UiTM Kelantan
2005 -2010	Timbalan Pengarah Hal Ehwal Pelajar (HEP) UiTM Machang, Kelantan
2011	Timbalan Pengarah Hal Ehwal Pelajar (HEP) UiTM Machang, Kelantan
2000- 2001	Kaunselor dan cikgu di Sek. Men. Keb. Kota Bharu, Kelantan
1999-2000	Kaunselor Sek. Men Keb. Tendong, Pasir Mas, Kelantan
1999	Cikgu di Sek. Men. Keb Sungai Asap, Gua Musang, Kelantan
1998	Cikgu di Sek. Men. Keb. Landas Hulu, Terengganu
1993-1997	Kaunselor dan cikgu Sek. Men. Keb. Tanjong Mas, Kota Bharu Kelantan
1991-1993	Cikgu di Sek. Men. Keb. Chini, Pekan, Pahang

SUMBANGAN

Penyelidikan

- Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K) merupakan bekas Hal Ehwal Pelajar (HEP) Rektor UiTM Machang Kelantan pada tahun 2005 hingga 2010. Kemudian, pada tahun 2011 hingga 2013, beliau menjadi Timbalan Pengarah Hal Ehwal Pelajar HEP cawangan UiTM Machang. Beliau terlibat dalam kemudahan pembangunan di UiTM Machang seperti kafe, masjid dan pusat pelajar di kampus UiTM Machang Kelantan. Kemudahan kafe memudahkan kakitangan UiTM dan pelajar bersarapan pagi dan makan tengah hari dengan mudah tanpa pergi ke luar UiTM. Tambahan pula, beliau telah mencadangkan pembangunan pusat pelajar. Sekarang, pusat pelajar telah dibina dan boleh digunakan oleh pelajar. Dengan ini, pelajar UiTM boleh melakukan fungsi, kejadian atau perbincangan di pusat pelajar. Sementara itu, pelajar juga berasa bebas untuk belajar di kawasan pusat pelajar kerana kawasan bangunan menyediakan wifi untuk kegunaan pelajar untuk mencari maklumat. Selain itu, beliau juga menyumbang sebuah masjid di kawasan kampus UiTM Machang untuk menyediakan kemudahan yang baik kepada semua pelajar dan kakitangan islam mempunyai tempat yang selesa untuk solat. Selain daripada itu, beliau juga menjalankan penyelidikan dan program seperti berikut:

- Pendekatan persepsi kaunseling penasihat akademik mereka pada tahun 2006
- Pemimpin pelajar UiTM, Malaysia pada Mei 2008
- Pembentukan kepimpinan pelajar UiTM Kelantan, perkongsian pengalaman Mei 2008.
- Sikap pelajar Malaysia di Malaysia di Syria terhadap dasar kerajaan pada tahun 2007
- Satu kajian perbandingan menggunakan senarai perbendaharaan kata kandungan semasa pra - membaca meningkatkan barang perbendaharaan

kata di kalangan pelajar tahun 5: Satu kajian kes di 2 sekolah rendah di Kota Bharu , Kelantan pada 2007

Bidang kepakaran

Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh juga menyumbang dan aktif dalam forum belia UiTM Kelantan sebagai Panel Forum Ahli Remaja "Cinta IPT- Realiti atau Fantasi " pada 24 Mac 2009. Selain itu, beliau juga telah dijemput oleh Radio Kelantan F.M di udara yang kekal untuk berbincang dan memberi ucapan motivasi tentang pengurusan dan pakar motivasi sosial setiap isnin dan khamis pagi jam 10:00 pada tahun 2007 sehingga 2008. Pada 15 Ogos 2006, beliau adalah seorang pakar mengenai Majlis Perundingan Persidangan Sumber Belia Kelantan pada 15 Ogos 2006. Akhir sekali, beliau menjadi pengadil untuk perbahasan perlawanan kenegaraan (MK3P) 2002- zon 1 di SMK Chetoh , Pasir Mas, Kelantan dan yang dianjurkan oleh Kementerian Pendidikan pada tahun 2002.

Khidmat masyarakat luar universiti

Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh menjadi Pengerusi Negeri, Idea Melayu Malaysia (IDEA) pada tahun 2010 sehingga sekarang dan pada 22 Disember 2008. Beliau juga aktif dalam jawatankuasa Ibu Bapa pengerusi ALUMNI Makan Malam Gala 2008 di luar UiTM. Selain itu, beliau juga menyertai acara seperti Jabatan Biro Tatanegara pendorongan Perdana Menteri pada tahun 1991 hingga kini. Kemudian, pada 2004, beliau menjadi Pengerusi Alumni Negeri Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM). Tambahan pula, beliau berkhidmat sebagai Timbalan Pengerusi Sekretariat IPTA Bersama Komuniti Program Latihan Khidmat Rakyat pada 19 September 2006.

Universiti dan khidmat komuniti

Pada 24 dan 26 Januari 2009, Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh adalah Kampus Penasihat Perancangan Strategik Bengkel UiTM Kelantan Kota Bharu. Oleh itu, beliau menyertai peringkat Jawatankuasa Penyelidikan UiTM Kelantan pada 1 April 2008 sehingga 31 Disember. Selain itu, beliau mengambil kedudukan sebagai Penasihat Undang-Undang Utama Jawatankuasa Syariah Unit CITU Universiti Teknologi MARA Kelantan pada 1 Januari, 2009. Oleh itu, pada 22 Mei 2006, beliau menjadi

Pengerusi Belia dan Wanita pembangunan Jeli dan Pengerusi Jawatankuasa Utama program Pelajar Cemerlang Malam Anugerah & Rehlah UiTM Kelantan pada tahun 2005 sehingga kini.

Subjek terpilih

Berdasarkan subjek atau tokoh yang telah terpilih didalam projek sejarah lisan ini, semua orang boleh mendapatkan maklumat lebih lanjut mengenai Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh, berkenaan latar belakang hidupnya dan sumbangan beliau dari aspek pendidikan didalam negara. Oleh itu, orang ramai boleh mempelajari tips dari bahan maklumat mengenai beliau tentang bagaimana untuk berjaya dalam akademik dan menjadi seorang pemimpin yang berkaliber dan sangat baik. Oleh itu, untuk diperkenalkan kepada orang ramai bahawa UiTM Machang juga mempunyai tokoh ikutan yang sepatutnya menjadi idola bagi setiap pelajar di UiTM atau orang awam lain dari segi pemimpin yang cemerlang dalam aspek akademik dan sumbangan paling banyak bagi kemudahan pembangunan di kampus UiTM Machang.

Universiti dan khidmat masyarakat

Kami memilih universiti dan khidmat masyarakat sebagai subjek dipilih kerana Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh lebih aktif, mempunyai kepakaran didalam bidang tersebut dan memberi sumbangan sepenuhnya kepada UiTM Machang, Kelantan dari segi prestasi akademik dan kemudahan. Selain itu, beliau juga aktif terlibat dalam pelbagai program khidmat masyarakat di kawasan penduduk Kelantan di luar dari UiTM Machang. Beliau juga telah memberi dasar kerajaan pusat penyokong pembangunan di UiTM.

PENGENALAN

PENGENALAN

Dokumentasi sejarah lisan adalah kaedah mengumpul, memelihara dan mentafsir maklumat sejarah melalui temu bual direkodkan oleh orang masyarakat dan peserta dalam acara-acara dan cara hidup yang lalu. Mereka yang ditemubual tidak perlu menjadi terkenal untuk ditemubual, paling penting adalah kepentingan sejarah hidup tokoh tersebut yang menjadi perbualan oleh masyarakat tentang latar belakang kehidupan tokoh tersebut. Oleh itu, bagi memelihara bahan sejarah mengenai tokoh itu, projek dokumentasi sejarah lisan telah dianjurkan oleh penemuduga dan tokoh awam yang dipilih oleh penemuramah ialah, Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh (B.S.K) sebagai subjek untuk ditemuramah untuk projek ini. Beliau dipilih kerana telah banyak menyumbang terhadap bidang penyelidikan dan politik di Kelantan kawasan penduduk dan pembangunan institusi pendidikan di Malaysia, terutamanya di UiTM Machang, Kelantan. Beliau mempunyai banyak pengalaman masa lalu dan kepakaran dalam pengendalian dan menguruskan tugas yang berkaitan dengan politik, akademik dan bersosial. Oleh kerana itu, beliau sangat istimewa kerana mempunyai mencapai anugerah "Anugerah kali ke 4 (Bentara) Darjah Kebesaran Setia Mahkota Kelantan Yang Amat Terbilang (B.S.K)" dari KDYMM Al-Sultan Kelantan pada 31 Mac 2008.

TRANSKRIP

TRANSKRIP

Berikut merupakan temubual sejarah lisan yang telah dijalankan oleh Nursaidatina Binti Amran dan Azianni Binti Husain bersama Tuan Haji Mohd Syukri Salleh yang dilahirkan pada 1 Februari 1965 di Kota Bharu Kelantan. Temubual ini dijalankan pada 18 Mei 2015, bersamaan hari isnin, jam 8.45 pagi di pejabat beliau dalam kampus UiTM Machang Kelantan. Temubual yang dijalankan adalah mengenai pengalaman beliau sebagai seorang pendidik sekitar tahun 1991 sehingga sekarang 2015.

Petunjuk:

TH : Tuan Haji Mohd Shukri Salleh
NBA : Nursaidatina Binti Amran
ABH : Azianni Binti Husain

CD 1: Bahagian A - Latar belakang diri Tuan Haji dan keluarga Tuan Haji

NBA : Assalamualaikum Tuan Haji. Sebagai permulaan perbualan kita, boleh Tuan Haji ceritakan serba sedikit latar belakang Tuan Haji seperti usia dan dari mana asal Tuan Haji?

TH : Waalaikumsalamwarahmatullahiwabarokatuh. Saya sebenarnya“-“asal daripada Kota Bharu Kelantan. Saya asal di [redacted], Ranamayan Kota Bharu Kelantan. Iaitu kalau kita lihat kampung saya itu lebih kurang *tiga* [3] kilometer daripada pusat bandar, Kota Bharu.“-“Dan seperti yang saya dilahirkan pada [redacted], tempat saya menetap sekarang. *Okay*. [baiklah]

NBA : Dimana tempat tinggal Tuan Haji sekarang dan mengapa Tuan Haji

membuat keputusan untuk terus menetap disitu?

TH : Sebenarnya saya tinggal sekarang ini ialah di tempat kelahiran saya”-“di pusat bandar Kota Bharu. Kerana disitu,”-“bapa saya telah memperuntukan, dia telah meminta ataupun menyuruh saya berpindah disitu. Sebab di rumah saya itu, tapak rumah itu diberi oleh,”---“ saya sebenarnya tiga beradik tapi bapa saya bagi saya tapak disitu, tapak rumah disitu kerana disebelah tapak rumah itu ialah masjid, masjid itu yang di wakafkan oleh arwah ayah saya kepada masjid lah khutbah masjid kena ada tapak. Jadi dia meminta saya lah daripada dulu supaya saya tinggal disitu sebab asalnya ayah saya yang, yang memajukan kampung itu. Kampung saya itu bila dah maju *lima puluh* [50] hingga *enam puluh* [60] tahun yang lalu, jadi sebagai orang yang awal, jadi saya pun kira keturunan yang awal yang, yang memajukan kampung itu dan ayah saya mendirikan masjid itu jadi dia meminta saya sebagai pewaris dia tinggal di situ. Sebab itulah telah saya mengambil keputusan untuk menetap di sekarang ini dirumah saya disitu. Walaupun sebelum ini saya tidak di Kelantan saya belajar di tempat lain dan saya pun sebenarnya ada rumah sewa di Bangi *en* [kan], dan rumah itu saya bagi sewa kepada orang di kawasan situ lah. Itulah *en* [kan], salah satu faktor utamanya sebab saya tidak terus menetap kawasan perumahan disana Bangi seperti yang saya nyatakan tadi lah, ada wasiat sebab bukan wasiat sebab (batuk) ayah saya minta sebelum dia meninggal lagi *en* [kan] daripada awal lagi dia minta sebab saya ada tiga beradik jadi saya seorang lelaki, jadi saya bongsu, saya lelaki jadi saya adalah pewaris yang paling kuat *en* [kan].

NBA : Seperti yang Tuan Haji perkatkan tadi, berapakah, boleh kami tahu berapakah kadar sewaan sebulan rumah sewa yang disewakan kepada penduduk di sekitar Bangi?

TH : Di Bangi, sebenarnya saya, saya sewa rumah saya diantara murah *na* [sangat] saya bagi sewa. Di Bangi itu di seksyen *tujuh* [7]. Harga dia diantara *seribu tiga ratus* [RM1300] ke *seribu lima ratus* [RM1500] tapi oleh kerana orang yang sewa dengan saya itu telah sewa begitu lama, saya takat main-main kesian kat dia saya bagi sewa *lapan ratus ringgit* [RM800] *ye* [sahaja] sebulan.

NBA : Soalan seterusnya bolehkah Tuan Haji ceritakan tentang sejarah latar belakang keluarga Tuan Haji seperti nama ibu dan ayah Tuan haji, bilangan adik beradik Tuan Haji, Tuan Haji anak yang ke berapa, isteri dan anak-anak Tuan Haji, hobi serta prinsip hidup Tuan Haji?

TH : Saya ada adik beradik, ayah saya ni, ayah saya, nama ayah saya Ayah saya ini pelik *sikit* [sangat] nama dia, Dalam kad pengenalan itu Tapi nama dia yang orang kenal . 1. Tapi kalau di kampung kalau orang kenal, Pok Dan ayah saya kerja sebagai guru agama, dan juga dia imam, imam masjid Paya Rambai, yang diasaskan oleh beliau lah daripada *kecik* [kecil] sampai lah menjadi mukim dan sebagainya. Kemudian mak saya nama

pengetua di sekolah menengah __ __, yang kedua dia jadi pengurus Perbandaran Kota Bharu. Dan saya, *gapo ni* [apa ini], mak saya masih ada, tapi ayah saya telah pun meninggal pada tahun *dua ribu lapan* [2008] bulan disember. Dan”-“mak saya ini sekarang, sejak, saya pun daripada dulu memang tinggal bersama mak ayah saya. Walaupun saya khawin dia minta saya tinggal bersama, sampai lah sekarang ini. Jadi rumah baru saya itu, saya tinggal sekali dengan dia.

NBA : Boleh kami tahu berapa lingkungan umur ibu dan bapa Tuan Haji?

TH : Ayah saya lahir *sembilan belas tiga puluh* [1930], jadi berapa umur dia sekarang (ketawa). Jadi mak saya *lahir sembilan belas tiga puluh satu* [1931], lebih kurang *tujuh puluh* [70] lebih kan.”-“Kalau”-“tentang saya, saya berkhawin.”-“Saya ini lambat khawin, saya lambat khawin, umur *tiga puluh* [30] baru saya khawin sebab saya bukan jenis yang menggatal, bukan apa, bukan jenis yang gatal la, sebab itu saya lambat sikit khawin la. Saya khawin *sembilan belas sembilan puluh lima* [1995] dan isteri saya nama Norwani Binti Abbas. Dianya asal orang, orang Machang juga, kampung Kemuning, Machang.”-“Beliau”-“menjadi pensyarah, dia bekerja sebagai pensyarah di Kolej Poly-Tech Mara Kota Bharu, pensyarah kanan __. Dan kami di kurniakan *enam* [6] orang anak *tiga* [3] lelaki, *tiga* [3] perempuan. Jadi,”-“anak sulung saya baru”-“masuk

semester *tiga* [3] diploma di UiTM Seri Iskandar, Perak. Yang kedua, anak yang kedua dapat matrik baru-baru ini minggu depan pendaftaran, lelaki kedua-duanya. Yang ketiga perempuan baru tingkatan *dua* [2] di sekolah menengah __ __ __. Yang keempat tingkatan *lima* [5], lelaki. Yang kelima tingkatan *tiga* [3] __ __ __. Dan yang *kecik* [kecil] sekali nak kata bongsu tidak tahu lah (ketawa) yang *kecik* [kecil] setahun lebih *je* [sahaja], setahun, setahun *tiga* [3] bulan.”-“Jadi itulah, tiada lagi cucu. (ketawa). Anak *tak* [tidak] khawin lagi. *Takda* [tiada] lagi cucu.”-“Apa lagi hendak tanya?

NBA : Boleh kami tahu hobi Tuan Haji pada waktu lapang?

TH : Saya hobi saya ini daripada dulu lagi sampai lah sekarang tapi saya paling suka memerhati gelagat manusia. Sebab itu saya suka merenung, saya tengok *en* [kan]. Yang pengajaran saya pun ada kaitan dengan manusia, dulu sampai sekarang sebab itu lah. Disamping itu selain daripada memerhati gelagat manusia, saya suka banyak, saya banyak berfikir. Saya membaca dan saya berfikir. Berfikir itu merupakan satu, satu agenda khususnya, saya berfikir sebab saya tahu agenda itu nak kan kita tuntutan dengan cara kita berfikir. Kalau kita membaca sesuatu dan tidak berfikir kita akan jadi seperti burung kakak tua. Kadang kita membaca dan kita berfikir baru dia memberi nilai kepada kita. Sebab kalau kita tengok dalam Al-Quran pun, Allah *SubhanAllahuwaTaala* [S.W.T] menyuruh manusia berfikir *tafaqur* [berfikir] berfikir. Jadi apabila kita berfikir baru lah kita dapat ilmu dan sebagainya. Jadi, saya *gitu* [begitu], jika kita

memerhati gelagat manusia melihat, memerhati, berfikir, saya suka manusia berfikir, jadi banyak yang membolehkan kita berfikir. Bukan terfikir mengarutkan, *dop* [tidak] *k* [kan]. Sebab itulah, prinsip hidup saya satu sahaja — — — salah satunya ialah, saya meyakini bahawasanya hidup ini yang saya pegang ialah prinsip saya ular menyusur akar tidak akan hilang bisanya. Apa yang dimaksudkan ular menyusur akar tidak akan hilang bisanya, prinsip yang saya pegang, maksudnya, macam mana hebatnya kita tapi kalau kita merendahkan diri kita tidak akan hilang kehebatan kita. Sebab itu selalu saya nyatakan kepada pelajar, maksudnya kita kena tahu kalau kita, kita kaya, orang kaya boleh buat miskin, tetapi orang miskin tidak boleh buat kaya, orang cerdik boleh buat bodoh, tapi orang bodoh tidak boleh buat cerdik. Itu adalah antara prinsip saya, sebab itu lah bagi saya tidak kira dimana saya, semasa saya pegang jawatan ke semasa saya tidak pegang jawatan ke, saya terlibat dengan *NGO* [Non-governmental organization] ke, saya *banyak* [banyak] dengan *NGO* [Non-governmental organization], saya dikenali ke atau saya tidak dikenali ke, bagi saya sama sahaja. Yang penting saya rapat dengan Allah *SubhanAllahuwaTaala* [S.W.T]. Dan yang keduanya, saya merendah diri sebab kita merendah diri, kita merendah diri. Dan ini selaras dengan apa yang dinyatakan dalam ayat Al-quran, dia kata, apabila kamu berjalan dimuka bumi ini, tunduklah, maksudnya rendahkan diri. Itu prinsip saya. Jadi dengan prinsip itu saya fikir, dengan prinsip itu menyebabkan kita jadi tenang, kita tidak, kita tidak rasa gundah gelana sebab dengan prinsip itu, kita merendahkan diri jadi, yang kita menyandang jawatan kita tidak, kita tidak mengharapkan orang menyanjung kita sebab kalau kita

mengharapkan orang sanjung kita, tiba-tiba orang tidak sanjung, *etu* [itu] yang sakit hatinya, *betuikan* [Betulkan]? Janji kita tidak kacau orang *en* [kan]. Sebab itulah saya sendiri nyatakan kepada para pelajar etika tentang prinsip hidup. Jadi itulah.

TAMAT CD 1 BAHAGIAN A

CD 2: Bahagian B – Latar belakang pendidikan Tuan haji

NBA : Tuan haji bolehkah Tuan Haji ceritakan mengenai latar belakang pendidikan Tuan Haji dari sekolah rendah, sekolah menengah, sehingga pengajian peringkat tertinggi Tuan Haji?

TH : *Okay* [baiklah]. Saya di sekolah rendah, saya belajar di Sekolah Kebangsaan Mamba Kota Bharu. __ __ __ sekolah saya ini terletak di hadapan Million Kota Bharu, supermarket Million. Saya sekolah situ daripada darjah *satu* [1] sampai darjah *enam* [6]. Tetapi ketika itu, saya sebenarnya cita-cita tinggi sebenarnya, banyak saya kecewa dalam hiduplah, bukan kecewa apa, kecewa dalam pengajian *en* [kan]. Bila saya di darjah *satu* [1] sampai darjah *enam* [6] itu sepanjang pengajian saya, saya sentiasa mendapat nombor *satu* [1]. Dahulunya nombor *satu* [1] *en* [kan] dalam kelas. Daripada tiap-tiap peperiksaan sehinggalah saya di darjah *enam* [6], dulu bukan darjah *enam* [6], darjah *lima* [5] penilaian darjah *lima* [5] zaman saya. Masa itu saya bercita-cita untuk pergi ke sekolah asrama penuh. __ Sebab apa saya pergi ke asrama penuh, sebab ada satu pertandingan di sekolah asrama penuh ini iaitu perbahasan, perbahasan peringkat sekolah-sekolah asrama penuh, jadi saya minat yang *tu* [itu]. Sebab itu saya menanam cita-cita untuk belajar di asrama penuh. Jadi, masa darjah *satu* [1] saya tidak dapat meresapi”---“, kemudian perbahasan ini saya menang saya dilantik sebagai ketua pelajar, ketua murid di sekolah itu. Jadi, saya mahu bergaya apa semua pakaian semua itu daripada dulu lagi la sama macam dulu. Tapi saya tengok, saya nampak, ayah saya tidak mengerti, tetapi dia melayan

kehendak saya apabila saya menyatakan keinginan untuk pergi ke sekolah asrama penuh. Sebab saya tahu, sebab saya seorang anak lelaki bongso, saya *tiga* [3] beradik sahaja, dan saya nampak dia tidak mahu melepaskan saya. Apabila saya *nak* [hendak] juga pergi, *nak* [hendak] atau tidak dia terpaksa lepaskan saya. Tapi Allah Taala, perancangan kita itu, (membaca potongan ayat Al-quran). Kita merancang Allah juga merancang dan perancangan Allah adalah yang terbaik. Jadi bila sekolah di *periksa* [peperiksaan] di darjah *lima* [5] saya target *lima* [5] A, sekolah pun target *lima* [5] A, tetapi saya rasa masa itu saya kurang sihat, saya dapat *tiga* [3] A, *dua* [2] B. Jadi kekecewaan saya dalam, kekecewaan tidak boleh masuk ke sekolah asrama penuh. Waktu saya di masuk ke tingkatan *satu* [1] saya tidak boleh masuk ke asrama penuh saya di tempatkan di Sekolah Menengah Sultan Ismail. Saya bersekolah disitu. Disitu saya berada di satu kelas rancangan khas di panggil. Rancangan khas ini mana-mana pelajar di bandar *ni* [ini] yang dapat *tiga* [3] A, *empat* [4] A yang tidak dapat masuk sekolah asrama penuh ditempatkan disitu. Diberi biasiswa apa semua lah. Pada saya tingkatan *satu* [1] saya dapat biasiswa lah, biasiswa persekutuan *dua puluh lima ringgit* [RM 25.00] sebulan. Tetapi saya jenis bercita-cita tinggi lagi, memang saya nak masuk juga sekolah asrama penuh tingkatan *empat* [4], saya sabar betul lah, saya belajar lah. Bila saya masuk Sekolah Menengah Sultan Ismail saya dilantik sebagai ketua tingkatan walaupun sebenarnya sekolah itu bukan sekolah aliran, bukan sekolah aliran Sekolah Kebangsaan Langgar, Sekolah Aliran Kebangsaan Langgar ialah Sekolah Menengah Putra tetapi kerana saya ditempatkan di, di kelas rancangan

khas maka dihimpunkan ”---“. Saya daripada Sekolah Kebangsaan Langgar, saya *dua* [2] orang masa itu berada dalam kelas itu, selainnya daripada Sekolah Maktab Sultan Ismail, Sultan Ismail satu, Sultan Ismail tiga. Ketika saya masuk tingkatan *satu* [1] itu, saya dilantik sebagai ketua tingkatan, saya dilantik sebagai pengawas kan. Kemudian saya belajar bercita-cita *nak* [hendak] target untuk masuk sekolah asrama penuh itu, tetapi apakan daya semasa peperiksaan SRP, Sijil Rendah Pelajaran tapi sekarang *ni* [ini] *PPSMI* [Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik dalam Bahasa Inggeris] saya hanya mampu mendapat *dua belas* [12] *agrigate* [pangkat]. *Dua belas* [12] *agrigate* [pangkat]. Jadi *dua belas* [12] *agrigate* [pangkat], ini tidak, tidak memungkinkan saya ke sekolah berasrama penuh. Jadi kekecewaan saya yang kedua, kekecewaan saya yang kedua serta tetapi saya tidak sedih sangatlah sebab semasa *periksa* [peperiksaan] saya jatuh sakit, memang saya sakit. Allah telah mentakdirkan saya sakit. Jadi sudah sakit, dapatlah *ni* [ini], dapat *dua belas* [12] *agrigate* [pangkat] dan tidak layak pergi ke sekolah asrama penuh. Kalau hendak pergi kena *sepuluh* [10] A, *sepuluh* [10] *agrigate* [pangkat] boleh lah. Saya hanya dapat *dua belas* [12] *je* [sahaja] beza pun. Saya tidak dapat masuk asrama penuh. Kekecewaan yang kedua, masa itu saya di tingkatan *tiga* [3] saya terlibat dengan pengerusi kelab, persatuan, persatuan islam, masa tingkatan *tiga* [3] juga saya terlibat dengan semua lah. Saya mewakili sekolah di Kota Bharu dalam pertandingan kuiz agama peringkat negeri Kelantan yang dibuat di istana. Saya mewakili sekolah dalam syarahan seperti syarahan agama. Maka saya teruskan pengajian saya di tingkatan *empat* [4] aliran sains di

Maktab Sultan Ismail, Kota Bharu. Dan saya pada masa itu, cita-cita saya hanyalah satu, iaitu saya hendak pergi *oversea* [luar negara], saya hendak belajar luar negara. ___ ___ ___ Di luar negara ini agak ___ ___ ___ (ketawa) sebab saya minat pada masa itu, saya berkenan sangat pada Puteri Diana, Lady Diana. Jadi kita muda-muda, budak muda, muda remaja. Jadi motivasi saya separuh jalan. Aliran sains kan. *Study* [belajar] pandai. ___ ___ ___ kawan-kawan ___ ___ ___ ___ . Buat kumpulan belajar. Itu dari segi belajar. Pada masa itu saya masuk Maktab Sultan Ismail. Maktab Sultan Ismail ini ialah sebuah sekolah yang bertaraf maktab. Kalau di Kelantan Maktab Sultan Ismail ini memang hebat lah. Sebab bekas-bekas pelajar Maktab Sultan Ismail ini memang menjadi pemimpin korporat, menjadi pemimpin kerajaan. Di antara nya seperti Dato Razali Hamzah bekas timbalan, bekas menteri kewangan Malaysia, Dato Mustapa”-“ *Dato Sri Mustapa Mamat* [Dato Sri Mustapa Mohamed] menteri *PP* [Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri] sekarang ini, semuanya buah hati negara juga. Tun Ariffin itu juga daripada sini juga. Banyak, ramai. Ketika disitu saya di tingkatan *empat* [4] saya di lantik sebagai ketua tingkatan, saya dilantik sebagai pengawas, sebagai exco pengawas, dalam pada masa juga yang sama saya juga terlibat dalam pancaragam sekolah, saya bermain drum, trumpet. ___ ___ . Memang saya masa itu cukup aktif la disekolah. ___ ___ ___ ___ . Kemudian apabila habisnya *periksa* [peperiksaan] “-“, *periksa* [peperiksaan] percubaan, saya di antara calon yang layak untuk ke luar negara la. Dan apabila peperiksaan sebenar, sekali lagi Allah telah menduga saya, saya hanya pergi sehari *je* [sahaja] peperiksaan bahasa melayu, malangnya saya sakit lah, saya sakit. Dan

apabila saya pergi ke hospital doktor nasihatkan saya supaya jangan pergi peperiksaan. Sakit pun, saya pun tidak tahu sakit apa, doktor tidak bagi tahu. Dia hanya bagi tahu *mok* [emak] ayah saya sahaja. Setiap hari saya tengok *mok* [emak] saya menangis tengok saya. Ini pengorbanan emak ayah saya. Saya memang tidak boleh, sebab saya memang *study* [belajar] kuat kan. Demam walau macam mana pun saya tetap akan pergi ke peperiksaan juga. Jadi pada hari peperiksaan saya pergi juga dan ambil peperiksaan pada hari peperiksaan la. Dan akhirnya, bila keputusan di keluarkan dan saya yakin saya rasa jawab *sikit* [sedikit] *ja* [sahaja], sikit benar saya jawab, saya jawab dua tiga soalan sahaja sebab saya muntah ketika *periksa* [peperiksaan]. Ayah saya bawa saya pergi ke hospital cucuk, doktor cucuk, cucuk di punggung sebelah kanan dan esoknya cucuk di punggung sebelah kiri, *k* [kan] baru habis *periksa* [peperiksaan], jadi letih saya, kalau orang kelantan katakan denyut, *denyut* [sakit kepala] kena cucuk. Tetapi akhirnya selepas peperiksaan doktor menyuruh saya masuk wad, masuk wad. Saya pun masuk wad, jadi bila saya ada dalam wad *tiga* [3] hari juga, jadi saya ada *experience* [pengalaman] juga. Jadi satu pengalaman yang indah juga duduk di dalam wad ini. Macam mana, sebab saya gemuk masa itu, bila pagi, bila misi, jururawat datang ambil darah, semasa dia hendak ambil darah dia cucuk sini tidak dapat, cucuk sini tidak dapat, tepuk-tepuk bahu ini tidak dapat, habis itu dia kata *guano* [begini], oh..*gemok* [gemuk] lah hendak ambil darah pun *payoh* [payah] (ketawa) Jadi, saya kena marah. Jadi tidak mengapa itu pengalaman *tiga* [3] hari saya duduk di hospital. Tetapi apabila saya tengok apa yang saya lalui itu semuanya merupakan satu pengalaman

untuk saya gunakan balik. Apabila saya menjadi penceramah, bila saya berceramah kepada doktor, saya berceramah kepada jururawat saya akan cerita __ __supaya dia mengubah cara berkerja dia jangan marah-marah macam ini. Jika kita tidak berminat dengan kerja kita memang lah akan jadi macam ini, jadi dia marah saya, bermakna dia tidak berminat dengan kerja dia. Jadi ini adalah pengalaman lah. Bila keluar keputusan peperiksaan, ini kekecewaan saya yang ketiga, saya tidak mampu ke Amerika, ke *oversea* [luar negara], ke *U.K* [United Kingdom] kerana saya hanya mendapat *tiga puluh tiga* [33] *agrigate* [pangkat]. Tetapi yang uniknya rakan-rakan saya ada juga yang gagal *satu* [1] *dua* [2] subjek, subjek sains, fizik ke contohnya, tetapi saya alhamdulillah, walaupun saya jawab *sikit-sikit* [sedikit-sedikit] tetapi saya lulus semua. *Tapi* [tetapi] tidak tinggi. Semua subjek, *lapan* [8] ke *sembilan* [9] subjek lulus semua. Yang kelulusan saya *tu* [itu], rakan-rakan saya satu kelas, saya dari tingkatan *lima* [5] sains, satu kelas semua masuk universiti, saya *sorang* [seorang] *ja* [sahaja] tidak masuk. Ha..macam mana perasaan, saudari. Saya, tetapi *ni* [Ini] pengalaman yang saya boleh cerita dan bagi motivasi kepada para pelajar saya. Saya nak, *nak* [hendak] saya ada rakan baik, sebab ada yang pergi ke *oversea* [luar negara], satu kelas saya ada yang pergi ke universiti tempatan, *UPM* [Universiti Pertanian Malaysia] kan, buat diploma dekat *ITM* [Institusi Teknologi Mara], dan sebagainya. Saya dapat *ITM* [Institusi Teknologi Mara], tetapi saya menolak sebab *ITM* [Institusi Teknologi Mara], bagi saya sebuah institusi yang, *institute* [institusi] yang tiada *class* [kelas] lah. Saya *nak* [hendak] pergi ke universiti lain kan. Saya bercita-cita hendak pergi ke universiti.

Tetapi rakan-rakan saya semua pergi ke *UPM* [Universiti Pertanian Malaysia], semualah. Jadi kekecewaan saya, saya ingat yang tinggi lah masa *tu* [itu]. Apabila rakan baik saya ajak saya teman dia untuk dapat pengesahan daripada pengetua __ __ __ __ __, saya tidak dapat menahan perasaan, saya menangis. Sebab bayangkan satu kelas, kita belajar sekali apa semua. Semua __ __ __ *tiga puluh dua* [32] orang yang pindah, jadi, tetapi, tetapi *membe* [rakan] saya itu, saya, saya ingat lagi kata-kata dia, apabila saya menangis, dia pujuk bahu saya, dia panggil saya syuk kan, dia panggil syuk, dia berkata, syuk, *mung* [awak] bagi lah aku pergi dahulu universiti dia cakap, pergi *UPM* [Universiti Pertanian Malaysia], aku akan tulis surat ke *mung* [awak] dia cakap kan, pada masa *tu* [itu] telefon tiada, pada masa *tu* [itu] tulis surat *ja* [sahaja], tulis surat lah, *mung* [awak] berilah aku pergi dulu universiti, *tapi* [tetapi] aku tahu, masa depan *mung* [awak] lebih cerah daripada aku, *tapi* [tetapi] selalu dia bagitahu, aku tahu, masa depan *mung* [awak] lebih cerah daripada aku, dia cakap. Itu mereda *sikit* [sedikit] kesedihan saya, sememangnya sebagai seorang sahabat”---“. Dia pergi ke *UPM* [Universiti Pertanian Malaysia], setelah dia belajar disana, __ __ __ setiap kali dia menulis surat, seingat saya dibawah surat itu dia akan menulis, syuk, aku tahu masa depan *mung* [awak] lebih baik, lebih hebat daripada aku. Itu perkataan yang dia kata. Itu satu dorongan untuk saya pergi belajar. Jadi saya meneruskan pengajian di tingkatan *enam* [6] rendah, tingkatan *enam* [6] rendah di Maktab Sultan Ismail. Dan saya, saya belajar kuat lah. Masa itu saya lebih aktif, tingkatan *enam* [6] rendah, kemudian masuk tingkatan *enam* [6] atas, saya di lantik sebagai ketua pelajar, ketua murid,

ketua pelajar di Maktab Sultan Ismail dan pernah juga saya menjadi pengerusi produksi sekolah, saya jadi pengerusi perpustakaan dan beberapa pengerusi persatuan, saya ingat lebih kurang *enam* [6] atau *tujuh* [7] pengerusi persatuan, gila *tu* [itu], pada masa itu. Maka, apa ini, tiada seorang yang sehebat saya kan. Jadi, cikgu pun menyerahkan kawalan sekolah kepada saya, sehingga ada para pelajar yang samseng, saya, saya yang *settelkan* [selesaikan] semua *tu* [itu]. Dan alhamdulillah, akhirnya saya dapat belajar di universiti. Jadi pada masa itu, saya minta semua, masa itu pusat universiti tidak salah saya tiada lagi, kita memohon kursus matematik ke unversiti-unversiti yang berkenaan. Jadi *dua* [2] universiti, *tiga* [3] universiti yang saya minat. Satu, saya minat *UUM* [Universiti Utara Malaysia] sebab apa, sebab Universiti Utara Malaysia *smart* [kemas], dia kemas pakaian dia, pelajar-pelajar dia pakai *neck tie* [tali leher] pergi kelas, kasut. Pakai baju, baju kemeja, kemas. Jadi saya sebagai bekas *netball* [bola jaring], memang saya *nak* [hendak] pergi ke *UUM* [Universiti Utara Malaysia]. Jadi (batuk), saya minat juga *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa]. Bagi saya *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] ini adalah *international* [antarabangsa] universiti. *UM* [Universiti Malaya] pun, saya minta Universiti Malaya, sebab *UM* [Universiti Malaya] pun ini tempat kakak saya belajar. Kakak saya *role model* [idola] lah. Kakak saya belajar di *UM* [Universiti Malaya] pun, saya pun *nak* [hendak] belajar juga di *UM* [Universiti Malaya pun]. Dan saya tidak minta matrik saya bimbang takut saya tidak dapat masuk *UUM* [Universiti Utara Malaysia], saya minta matrikulasi di *UUM* [Universiti Utara Malaysia]. Dan saya ingat, saya dipanggil *interview* [temuduga] di

Sekolah Menengah Sains Machang ini untuk kemasukan matrikulasi ke *UUM* [Universiti Utara Malaysia]. Soalannya saya ingin”---“, dia bertanya sampai sekarang, dia tanya saya, Shukri, matrikulasi ini untuk pelajar lepasan *SPM* [Sijil Pelajaran Malaysia], mengapa anda lepasan *STPM* [Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia] memohon matrikulasi? Dan kalau saudara tengok, saudara ini berumur untuk masuk matrikulasi. Mengapa minta, dia cakap. Saya cakap pada dia, saudara kata saya, saya pegang. Saya memegang satu falsafah cina tidak mengapa kita undur selangkah untuk kita menuju sepuluh langkah ke hadapan. Dengan jawapan saya itu, dia kata *confirm* [pastikan] saya dapat masuk *UUM* [Universiti Utara Malaysia]. — — — —. Saya akan pastikan saya balik nanti ke *UUM* [Universiti Utara Malaysia], saya akan pastikan awak dapat belajar *degree* [Ijazah] di *UUM* [Universiti Utara Malaysia]. Memang betul lah, apabila keputusan dikeluarkan saya dapat *UUM* [Universiti Utara Malaysia] dalam bidang ekonomi. Tetapi, dalam masa yang sama juga *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] panggil saya *interview* [temuduga]. Saya ingat pada masa *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] panggil, masa itu dia panggil *interview* [temuduga] *nak* [hendak] masuk *interview* [temuduga] itu, ada dalam *lapan* [8] orang buat *appointment* [temujanji], *interview* [temuduga] sahaja. Kemudian dia bertanya satu soalan, masa itu pengerusi dia Dato Salleh Osman Al Habsyi. Dia tanya saya, selepas habis *interview* [temuduga] dia tanya, *I* [saya] *offer* [tawarkan] *you* [awak] *to this* [kepada] *university* [university] *If* [jika] *other* [lain] *university* [university] *will* [akan] *offer* [tawarkan] *you* [awak] *which* [yang mana] *one* [satu] *you* [awak] *will* [akan] *choose*

[pilih]? Saya beri tahu dia, *I [saya] will [akan] choose [pilih] UIA [Universiti Islam Antarabangsa] and [dan] I [saya] will [akan] rejected [menolak] other [lain] university [university]. And [dan] then [kemudian], pada masa itu juga dia pun berkata, okay [baiklah], so [jadi] now [sekarang] I [saya] give [bagi] you [awak] a place [tempat] in this [dalam] university [university] but [tetapi] don't [jangan] tell [bagi tahu] anybody [sesiapa], just [hanya] tell [bagitahu] your father [ayah awak] and [dan] mother [ibu awak] and [dan] send [sampaikan] my regards [salam saya], send [sampaikan] my [saya] salam to [kepada] your father [ayah awak] and [dan] mother [ibu awak].* Pada masa itu lah, saya tidak cerita pada orang lain pun pada masa itu. Dia minta saya supaya tidak menceritakan pada orang lain, jadi saya tidak cerita pun. Selepas masa itu, ___ ___ ___ ___ saya pun meneruskan pengajian saya di *UIA [Universiti Islam Antarabangsa]*, ___ ___ ___ ___ walaupun hati saya ingin juga memasuki *UUM [Universiti Utara Malaysia]*. Semasa di *UIA [Universiti Islam Antarabangsa]* oleh kerana sibuknya saya di sekolah kerana memegang banyak jawatan, maka saya dengan satu niat saya ingin belajar sahaja. Saya tidak mahu terlibat dengan persatuan, sebab saya sudah puas atau pun berasa jemu, sebab saya mahu masuk ke *UIA [Universiti Islam Antarabangsa]*. Tetapi kehidupan kita ini seperti yang saya perkatakan tadi, Allah yang menentukan. Apabila saya masuk ke *UIA [Universiti Islam Antarabangsa]*, semester pertama dalam minggu *ta'aruf [sesi pengenalan]* atau minggu orientasi, saya dipilih juga menjadi naqib, naqib ini adalah ketua pelajar. Saya menjadi naqib yang dipilih oleh universiti, saya tidak bertanding, saya memang niat tidak mahu

bertanding. Tetapi saya dipilih oleh universiti menjadi naqib, menjadi mushrik, mushrik ini adalah *JPK* [Jawatankuasa Perwakilan Kolej] iaitu presiden kolej, itu adalah mushrik. Kemudian Selepas itu, saya di lantik sebagai penolong pengarah orientasi ataupun ta'rif sebab taaruf dia itu adalah penolong pendaftar *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], penolong pendaftar saya ini pelajar penolong pengarah sahaja. Walaupun masa itu majlis perwakilan pelajar, yang presiden dia hendak menjadi penolong pengarah, minggu taaruf itu, universiti tidak bagi kepada dia, universiti bagi kepada saya. __ __ __.Disitu saya belajar banyak, *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], adalah tempat saya mendapat banyak ilmu kepimpinan dan sebagainya, tiada tempat lain lagi, sebab corak yang oleh *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], tetapkan ini kepada pelajar, semua nya dia bagi keputusan saya yang dibuat apabila saya menjadi penolong pengarah taaruf itu setiap pelajar yang baru datang daftar masuk ke *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], saya akan cek. __ __ __ __ Saya uruskan borang pendaftaran semua sekali. __ __ __ __ Dalam pada masa yang sama, saya tumpu pada pengajian saya belajar dalam bidang ekonomi, dan akhirnya alhamdulillah setelah *empat* [4] tahun saya mendapat Bachelor's of Economic iaitu Sarjana Kepujian Ekonomi. Di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], di panggil *economic* [ekonomi] ya kerana belajar *conventional* [konvensional] dan sains *economic* [ekonomi]. Masa itu, Masa itu *recreation* [rekreasi], __ __ __ __ Sime Darby saya dapat, daripada bumiputera, masa itu CIMB ini dipanggil __, saya dapat lah kerja. Tetapi oleh kerana Sime Darby ini. Masa itu dia, potensi bagus kan, tetapi sebab dia, dia, orang panggil apa

ini, dia *islamic* [keislaman] sangat, Sime Darby kan. Jadi saya, cita-cita saya daripada awal menjadi awal hendak menjadi pensyarah apabila saya tengok dalam *empat kosong kosong satu* [4001] *RG* [4003] masa sekolah rendah dulu saya ingin menjadi pensyarah. Jadi saya pun memohon kepada universiti untuk membuat Diploma Pendidikan, Diploma Pendidikan di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] — — —. Habis *degree* [jazah], terus saya buat Diploma Pendidikan di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], selama setahun sembilan bulan. Setelah itu dapat diploma. Tetapi yang indah di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], ini, masa saya menjadi *student* [pelajar] itu, saya yang pertama membawa kumpulan pelajar *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], pergi membuat program di Langkawi, masa itu Langkawi tidak, tidak apa *ni* [ini], tidak berapa *famous* [terkenal] lagi la, tidak maju lagi, tahun *80 an* [1980], saya rasa tahun '86 [1986] *en* [kan]. Kemudian saya kumpulan pertama juga dengan rakan-rakan membuat lawatan ke Arab Saudi menjadi tetamu kerajaan Arab Saudi, sepuluh orang daripada *student* [pelajar] kita dimana kita melawat universiti-universiti, kita menjadi tetamu kerajaan Arab Saudi, jadi seronok. Bayangkanlah ilmu, saya mendapat banyak ilmu kepimpinan di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa]. Jadi, itu sampai Diploma Pendidikan. Kemudian saya bekerja, saya menjadi guru di Pahang. Kemudian, selepas saya menjadi guru di Pahang di sekolah menengah disini selama setahun, tidak sampai setahun *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], panggil untuk berkhidmat di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], sebagai pensyarah. Tetapi kerana syarat dia begitu ketat, jika hendak menjadi pensyarah dia tidak akan *confirm* [pastikan] kita,

sehingga mendapat *PhD* [Doctor of Philosophy], itu *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa]. Jadi, saya fikir-fikir, bukan harapan saya, tidak mengapa lah, saya meneruskan menjadi guru. Saya mengajar disini pada tahun *sembilan belas sembilan puluh satu* [1991], *first, first* [pertama kali] *posting* [bertukar] saya disini. Kemudian, *sembilan belas sembilan puluh tiga* [1993] saya pergi balik ke Kelantan Sekolah Menengah Tanjung Mas, dan di situ saya buat di Tanjung Mas saya habis pengajian, saya buat Sijil Profesional Kaunseling, menjadikan saya kaunselor sekolah *finale* [akhir] sekolah di negeri Kelantan. Kemudian pada tahun *sembilan belas sembilan puluh tujuh* [1997], saya memohon untuk mengambil biasiswa untuk melanjutkan pengajian di peringkat sarjana. Maka Allah telah mengizinkan hasrat saya iaitu saya dapat membuat Sarjana Sains Pengurusan di *Universiti Utara Malaysia* [UUM]. Jadi cita-cita saya dahulu, telah lama lagi, *sembilan belas tahun* [19] dengan biasiswa penuhnya. Maka saya pun *posting* [bertukar]. Habis setahun itu, saya bekerja sebagai guru, kemudian dalam masa yang sama, secara sambilan saya membuat *PhD* [Doctor of Philosophy] di *KUSTEM* [Univerasity College of Science and Technology] dan *UPM* [Universiti Pertanian Malaysia], tetapi terbengkalai sebab semasa itu saya menolong kerajaan dalam pilihan raya umum, jadi bila saya menolong itu, saya telah mengabaikan *PhD* [Doctor of Philosophy], saya. Maka, *PhD* [Doctor of Philosophy], ini dia macam kita bawa kereta, profesor saya bagitahu, *PhD* [Doctor of Philosophy], ini macam kita bawa kereta, kalau kita sudah *start* [hidupkan enjin] kereta, jika kita hendak bawa laju pun *okay* [tiada masalah], kita hendak bawa perlahan pun *okay* [tiada

masalah], maksudnya bila kita buat *PhD* [Doctor of Philosophy], ini ada peringkat kita hendak bawa laju pun *okay* [tiada masalah], kita hendak bawa perlahan pun *okay* [tiada masalah], kita hendak bawa sekejap, kita *nak* [hendak], *nak* [hendak] *stop* [berhenti], kita hendak berhenti setengah jalan, kita hendak sambung kembali pun boleh. Kita hendak berhenti terus pun boleh. — — —(ketawa). Itulah dari segi pendidikan lah. Dan akhirnya saya melihat, benarlah kata Allah, maksudnya, hidup kita ini kadang-kadang kita minta, Allah tidak akan bagi apa yang kita minta. Jika kita hendak Allah bagi (membaca potongan ayat Alquran) Engkau berdoalah kepada aku, nescaya akan aku bagi. Rupanya syarat penerimaan berdo ini dia ada *tiga* [3]. Dia ada *tiga* [3]. Satu, apabila kita berdo kepada Allah Taala, Allah akan bagi apa yang kita minta, yang ini kita suka betul tidak, suka lah. Sebab kita *nak* [hendak] apa, tuhan bagi. Yang kedua, adakalanya tuhan tidak akan bagi apa yang kita minta tetapi tuhan akan menghapuskan dosa-dosa kita, ini syarat kedua. Kita minta kepada Allah, Allah tidak mahu bagi, tetapi mengapa Allah tidak mahu bagi-bagi ini, tetapi tuhan menghapuskan dosa-dosa kita. Yang ketiga, syarat yang ketiga, kita minta, tetapi tuhan tidak bagi apa yang kita minta, kecewa kita kan, tetapi tuhan bagi yang lebih baik daripada apa yang kita minta. Jadi apabila saya melihat kehidupan saya, bila saya, yela sekarang ini saya sudah berubah kan, apabila kita melihat belakang kembali, saya tengok, tuhan bagi yang ketiga saya, banyak benda yang saya minta tidak dapat, tetapi tuhan bagi yang lebih baik daripada itu. Seperti yang saya perkatakan tadi, saya pernah kecewa di sekolah rendah, di sekolah menengah, di *oversea* [luar negara]. Saya hendak pergi ke

oversea [luar negara] kan, saya *nak* [hendak], tetapi tuhan tidak bagi saya pergi. Jika tuhan bagi saya pergi *oversea* [luar negara] saya tidak tahu lah macam mana saya sekarang ini kan. *Nak* [hendak] jadi *mat rock* [lelaki brutal] ke macam mana kan. Tetapi tuhan tidak bagi saya pergi ke *oversea* [luar negara], tetapi tuhan bagi saya pergi ke *UIA* [Universiti Islam Malaysia]. Saya hendak pergi ke *oversea* [luar negara], macam-macam ada pelajar, semua pandai, orang hitam ada, orang putih ada, orang kelabu asap ada, orang rambut kerinting ada, orang gelap cerah ada, semua ada, semua cakap bahasa inggeris, suasana *oversea* [luar negara]. Tetapi, yang bezanya dengan *UIA* [Universiti Islam Malaysia], penerapan nilai agama, ini saya terlibat apabila menjadi *musyrik* [ketua pelajar], menjadi *naqib* [ketua pelajar], menjadi pemimpin pelajar, ada syarat-syarat menjadi pemimpin pelajar di *UIA* [Universiti Islam Malaysia], juga. Dia mesti wajib, masa zaman saya, zaman sekarang lain, zaman saya saya ini *batch* [kumpulan] yang keempat. Zaman saya itu zaman menjadi pemimpin pelajar mesti, mesti sembahyang berjemaah di masjid empat kali sehari paling kurang. Kalau tidak, kena lima kali. ___ ___ ___ ___ kita boleh belajar kitab. Jadi apabila saya tengok sebenarnya, sebenarnya tuhan tidak bagi apa kita minta tetapi dia bagi apa yang kita perlu. Itulah dia latar belakang pendidikan.

NBA : Satu lagi, seperti yang Tuan Haji ceritakan tadi, berkenaan dengan lawatan ke saudi arabia itu sebagai *student leader* [ketua pelajar] kan, apa pengalaman yang Tuan Haji perolehi daripada lawatan

tersebut?

TH : Oh, masa itu banyak lah, saya rasa, saya tengok, dari segi kita membuat perbandingan antara negara kita dengan negara Arab Saudi, negara Islam kan. ___ ___ ___ ___ kita lebih hebat dari segi cara bekerja. Dia, masa zaman saya tu, ___ ___ nak jumpa dengan ___ ___ di universiti tidak boleh ini bangun pukul *sebelas* [11] ini, pukul *lapan* [8] pagi tiada, dia duduk tidur lagi *tu* [itu] pukul *sepuluh* [10], pukul *sebelas* [11] baru boleh jumpa, program kan. Jadi kita tengok di situ, maksudnya dari segi budaya, dari segi pengalaman, macam mana kita pergi ke *IDP* (Institute Development Plan), saya tengok, di *OIC* [Organization of Islamic Conference] saya pergi juga. Dan universiti-universiti selainnya tetapi saya tengok pengalaman yang kita boleh bangganya, kita pada masa itu, pergi situ, bila kita sebut Malaysia, dia akan tanya, Malaysia, Doktor Mahathir? Maksudnya kita mendapat manfaat daripada kehebatan kepimpinan Doktor Mahathir perdana menteri kita pada masa itu. Saya pergi itu, *min ayna anta* [awak daripada mana] daripada mana. *Min maliziya* [dari Malaysia], *Maliziya* [Malaysia] Doktor Mahathir, Mahathir Mohamad, *Maliziya* [Malaysia] bagus. Itu diantaranya. Sebenarnya saya cukup bangga saya dapat pengalaman itu. Tetapi pengalaman lain itu, memang dia sediakan makanan banyak. Kita pergi *sembilan belas* [19] orang, saya ingat di Universiti Madinah, dia sediakan *lima* [5] ekor kambing untuk jamu kita, untuk bagi makan kita yang *sembilan belas* [19] orang ini. (Banyak tu) Haah. Tetapi, itulah pengalaman-pengalaman yang tidak dapat dilupakan, sampai sekarang, keindahan ___. Sebab itu saya nyatakan kepada para pelajar, buatlah ___ antarabangsa, pergilah

negara orang. __ __ __ .Walaupun kita pergi melawat stesen bas di negara orang itu pun satu pengalaman, kita masuk tandas di negara orang itu satu pengalaman baru. __ __ __ Kalau kita tidak pergi mana-mana kita. *Mace* [macam] saidatina ke azianni *deh* [kan], mari kelantan, ada pengalaman *k* [kan]. Tengok __ __ __ tapi ramai *ore* [orang] *Kelate* [Kelantan], eh *ore* [orang] *lua* [luar] mari sini, menetap di *Kelate* [Kelantan] jadi *ore* [orang] *Kelate* [Kelantan], khawin dengan *ore* [orang] *Kelate* [Kelantan] *k* [kan].

NBA : Itu sahaja ke Tuan Haji berkenaan latar belakang pendidikan. Ada yang Tuan haji hendak tambah lagi ke?

TH : Sebab kita ada lima *scene* [babak]. Saya, saya buat *je* [sahaja] lah *PhD* [Doctor of Philosophy] sekarang ini di *UNISZA* [University Sultan Zainal Abidin]. Tetapi tidak tahu hendak habis atau tidak habis, saya malas. Saya hendak fokus kepada anak-anak. Saya hendak fokus kepada kejayaan anak-anak.

TAMAT CD 2 BAHAGIAN B.

CD 3: Bahagian C – Kerjaya Tuan Haji

ABH : Boleh Tuan Haji kongsiikan sejarah kerjaya Tuan Haji, kami ingin tahu kerjaya awal dan kerjaya terkini Tuan Haji untuk mengikut kronologi?

TH : Pasal kerjaya *ye* [ya] (batuk) selepas di *UIA* [Universiti Islam Malaysia] bahagian pendidikan, maka saya di *posting* [bertukar] ataupun ditempatkan, pertama menjadi guru di Sekolah Menengah Chini di Pahang, jadi itu bermula kerjaya saya sebagai pendidik. Dan memang cita-cita saya menjadi seorang pendidik ataupun pensyarah, bermula sebagai guru di Sekolah Menengah Chini, Chini suatu tempat, yang, walaupun Chini ini pekan tetapi dia ada, Chini ke Kuantan *satu kilometer* [1KM], semasa saya berada di sana, masa itu elektrik pun tidak banyak, maksudnya elektrik itu waktu malam, siang hari sudah tidak ada, talian telefon tidak ada. Jadi saya mengajar disana saya membangunkan anak bangsa di sana, orang felda tetapi tidak lama *deh* [la], mengapa saya pergi ke Chini itu sebenarnya bila di *posting* [ditukar] saya mendapat arahan saya tidak boleh balik ke Kelantan, masa itu kalau tidak silap saya, saya diberi maklum oleh pengarah bahagian sekolah, masa itu Dato Hisyam Ramli, dia memberitahu saya hanya *dua* [2] orang sahaja yang boleh balik ke Kelantan, *posting* [ditukar] iaitu Encik Tarmizi, adik kepada *YB* [Yang Berbahagia] Anuar Musa dan saya sebab saya, masa itu saya aktif di universiti, saya mempunyai hubungan dengan menteri-menteri *ni* [ini] dan penglibatan saya dengan menteri-menteri *ni* [ini] dan dia bagi saya balik, tetapi Dato Hisyam Ramli nasihatkan saya supaya saya pergi ke

tempat lain masih muda dia kata. Saya ingat lagi dia *gosok* [mengusap] belakang saya dia kata pergilah cikgu di negeri orang ini cikgu akan dapat banyak pengalaman. Jangan balik lagi muda-muda ini. Dan saya yakin bila cikgu tua nanti cikgu akan berterima kasih kepada saya dan akhirnya atas nasihat beliau itu pun membuat keputusan saya bersetuju dan saya terima *posting* [ditukar] di Pahang. Di Chinilah saya mengenal erti persahabatan, saya mengenal manusia dan kemanusiaan, erti sahabat dan persahabatan dan erti hidup dan kehidupan kerana saya ingin membangunkan”---“sebab saya terlibat, aktif di universiti, saya pun tinggal seorang di Chini, jadi saya banyak buat program pelajar, program motivasi membawa pelajar ke Tasik Chini, melihat Naga Chini, tidak jumpa la dengan saya. Jadi itu kita buat kelas tambahan dan sebagainya dan alhamdulillah lah subjek yang saya ajar, dua kelas yang saya ajar hampir *sembilan puluh peratus* [90%], *lapan puluh peratus* [80%] dapat A, ekonomi asas kan. Jadi saya di Chini, tahun *sembilan belas sembilan puluh satu* [1991] sehingga *sembilan belas sembilan puluh tiga* [1993] tiga tahun lebih la kan. _ _ _ _ _ Kemudian dalam *satu haribulan* [1Hb] *dua belas* [12] tahun *dua ribu tiga* [2003] saya balik ke Sekolah Menengah Tanjung Emas, Kota Bharu menjadi guru sekejap kemudian saya dilantik sebagai kaunselor panel, kaunselor pelajar di sekolah dan masa itu juga saya menjadi penceramah, memberi motivasi dan sebagainya. Sampai masa itu saya belajar di unit perkhidmatan kaunseling, kemudian daripada situ”-“*sembilan belas sembilan puluh tujuh* [1997] saya menyambung pengajian Sarjana Sains Pengurusan di *UUM* [Universiti Utara Malaysia], kemudian selepas *sembilan belas*

sembilan puluh lapan [1998] saya di *posting* [ditukar] semula di Sekolah Menengah Landas, Terengganu selama *lima* [5] bulan, kemudian saya dibawa balik ke Kelantan balik ke Sekolah Menengah Sungai Asap di Gua Musang menjadi guru di sana, kemudian daripada gua musang selama lima bulan lebih kurang pergi ke Sekolah Menengah Tedung Pasir Mas menjadi kaunselor selama *lapan* [8] bulan, daripada sana saya bertukar ke Sekolah Menengah Kota, Kota Bharu pada tahun *dua ribu* [2000] kemudian tahun *dua ribu satu* [2001] saya memohon untuk menjadi pensyarah di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], dan saya di Tempatkan di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], Kelantan pada tahun dan saya datang sini pada tahun satu haribulan [1Hb] *sepuluh* [Oktober] *dua ribu satu* [2001]

ABH : Soalan seterusnya setelah berhenti dari pekerjaan tersebut apakah pekerjaan Tuan Haji yang seterusnya dan boleh kongsi pengalaman, cabaran dan pangkat yang di sandang sepanjang berkhidmat disini?

TH : Di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], di hatiku (batuk) saya sudah memberitahu pada tahun *dua ribu satu* [2001] saya telah memohon untuk menjadi pensyarah dan saya mendapat pelepasan dengan izin, cuma apa maksud pelepasan dengan izin sepatutnya sepanjang *sepuluh* [10] tahun saya dalam perkhidmatan sebagai guru dan kaunselor itu, perkhidmatan itu dibawa ke dalam *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], saya masuk sini *dua ribu satu* [2001]

menjadi pensyarah, kemudian sebaik sahaja saya masuk ke sini, ke *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], saya dilantik sebagai pengerusi kelab pendokong dasar kerajaan, dimana kelab ini menggabungkan semua pensyarah dan *staff* [kakitangan] di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], ini untuk menyokong dasar-dasar kerajaan pusat, dasar-dasar kerajaan persekutuan. Kemudian dalam masa yang sama juga saya dilantik sebagai koordinator ekonomi, kemudian saya dilantik sebagai Koordinator *MEDEC* [Canada's Medical Technology Companies] selepas itu saya dilantik sebagai ketua program, ketua program *business* [perniagaan]. Tidak lama, sekejap, *satu* [1] haribulan *sebelas* [November] *dua ribu lima* [2005] beberapa tahun daripada *dua ribu satu* [2001], *dua ribu empat* [2004] dan *dua ribu lima* [2005], *satu* [1] haribulan *sebelas* [November] saya dilantik menjadi Timbalan Pengarah Hal Ehwal Pelajar di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara],”---“Kalau tengok kenapa saya tinggalkan *profession* [kerjaya] perguruan sebab dari mulanya saya memang hendak menjadi pensyarah. _ _ _ _ Pada tahun *dua ribu lima* [2005] itu saya masuk *dua ribu satu* [2001], *dua ribu lima* [2005] saya menjadi Timbalan Pengarah *HEP* [Hal Ehwal Pelajar]. Jadi bila saya masuk disini sebab saya daripada guru kemudian masuk ke institut pengajian tinggi kita boleh buat perbandingan. Jadi kerja saya memerhatikan manusia dan bekerja. Jadi saya tengok di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini yang pertamanya masa saya di sekolah masa saya cikgu, saya tengok masyarakat, masyarakat memandang sinis kepada para pelajar yang berdekatan sebab dulu ini *ITM* [Institut Teknologi Mara] ini bermula dengan *ITM* [Institut Teknologi Mara] begitu sosial pelajar-pelajar *UiTM*

[Universiti Teknologi Mara] ini. ___ ___ ___ Jadi pandangan masyarakat bila sahaja berlakunya kes khalwat semua di tuduh pelajar *ITM* [Institut Teknologi Mara]. Pandangan masyarakat pada masa itu. Tahun *dua ribu* [2000] pada masa saya mula-mula masuk, saya fikir kenapa jadi begini, maka apabila saya diberi kesempatan memegang amanah sebagai Timbalan Pengarah *HEP* [Hal Ehwal Pelajar] pada ketika itu maka saya berfikir bagaimana? Yang pertamanya kalau kita hendak menjadi kaunselor yang hebat ini kita mesti mengubah fizikal dan juga, fizikal satu, dari segi fizikal dan juga, macam perubahan tingkah laku. Jadi apabila saya diberi amanah itu yang pertamanya saya mengubah apa? Bila saya masuk sini saya lihat surau kita ada tetapi surau *malap* [tidak terang], tidak ramai orang pergi surau, jadi saya tanya pengarah, masa itu Dato Husin pasal apa tidak ramai orang yang pergi ke surau. Dato Husin membuat satu surat di surau itulah berlakunya fahaman-fahaman parti politik pembangkang di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] Kelantan, memang masa itu ramai yang menyokong *PAS* [Parti Islam Se-Malaysia] iaitu pembangkang. Jadi itu dasar, itu cara pentadbiran Dato Husin untuk menyekat. Jadi saya pun berbincang dengan Dato Husin itu bukan caranya pada pandangan saya, surau ini mesti menjadi suatu tempat, zon selamat, zon selesa, zon bebas tidak boleh adanya pengaruh politik, tidak boleh adanya pengaruh negatif dan sebagainya di surau. Maka kita kena bina imej surau. Alhamdulillah Dato Husin ini bagus, dia bagi kepercayaan kepada saya untuk selesaikan masalah ini. Jadi pertama saya inginkan minta surau itu mesti dicahayaakan, kalau dulunya *malap* [tidak terang] kita buat pencahayaan. *Malap* [tidak terang], memang dulu masa

dalam hutan, *malap* [tidak terang] surau, saya minta alhamdulillah saya membuat mencerahkan surau. Lampu-lampu yang *malap* [tidak terang] kita tukar, perbanyakkan lampu supaya dia nampak meriah, meriah surau daripada situ saya dan rakan-rakan kita pergi ke surau kita ajak. Pada masa yang sama juga kita membentuk, saya telah membentuk kumpulan-kumpulan yang pemantauan kegiatan-kegiatan di surau itu. Kita tidak mahu adanya unsur ataupun elemen parti politik, parti pembangkang disurau, kita menghidupkan surau dan pada masa yang sama kita memantau. Sebab bagi saya surau ini adalah zon bebas bukan milik pembangkang, bukan milik kerajaan, dan juga bukan milik sesiapa, ia milik Allah, *SubhanahuwaTa'ala* [S.W.T] yang pentingnya ia mesti meramaikan itu sahaja fokus saya. Dan allhamdullialh saya pun bermula, kemudian satu perubahan yang saya buat drastik, saya ubah pelajar yang kolej Tunku Abdul Rahman dengan Tun Razak itu, itu adalah kolej perempuan dulu. Di kolej Dato Onn itu kolej lelaki tetapi saya ubah, saya letak kolej perempuan di kolej Dato Onn daripada kolej Tunku Abdul Rahman dan Tun Razak itu saya letak lelaki. Pasal apa? Ramai orang yang mempertikaikan saya masa itu, saya kata ini *my decision* [keputusan saya] atas saya. Saya bertanggungjawab terhadap Allah *SubhanahuwaTa'ala* [S.W.T] bukan kepada manusia sahaja. Saya hendak menjadikan pelajar-pelajar ini yang lelaki ini menjadi imam sebab bila akhirnya, bila dia khawin nanti dia akan menjadi imam. Dia mesti kena ada pengetahuan agama dulu. Saya hendak mengubah persepsi, dan Dato pengarah masa itu dia bersetuju dan alhamdulillah dia memberi kepercayaan kepada saya walaupun pada peringkat awalnya saya mendapat kritikan daripada *staff*

[kakitangan] tetapi bersebab kerana pelajar lelaki, pelajar lelaki ini dekat dengan surau sebab dia akan menjadi imam suatu hari nanti sebab ketua dalam keluarga keduanya saya letakkan lelaki ini kerana tidak ada keperluan untuk lelaki duduk kolej perempuan, tetapi sekiranya lelaki ada di kolej Dato Onn, dia daripada bawah ini dia akan lalu dia bawah kolej perempuan, ketika akan berlaku dia duduk intai atau tengok, dia macam-macam. Jadi itu yang saya hendak bawa, saya tukar imej, kemudian saya membentuk kumpulan imam muda supaya mereka ini dilatih menjadi imam, mengimamkan sembahyang terawih dikolej-kolej dan pada masa yang sama saya membentuk kumpulan sembahyang jenazah, sebab apa saya hendak tukar imej, apabila berlakunya kematian dimana-mana tempat khususnya Kelantan, kita akan membawa pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini yang kumpulan sembahyang jenazah ini menaiki bas *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], lambang *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], kita bawa sekali untuk terus sembahyang dan daripada situ kita buat terus, lama persepsi masyarakat telah bertukar. Inisiatif kita kena ada dan saya juga membuat satu program yang di lancarkan oleh Dato Mustapa Muhamad *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] sebagai komuniti *service Hub* [khidmat masyarakat]. Kita buat program masuk kampung-kampung mengajar bahasa inggeris, mengajar matematik. Saya *explosure* [pendedahan] sebab ilmu yang saya dapat di *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] dulu mengajar *student* [pelajar] juga. Semasa saya mengajar saya pergi ke Sabah, saya masuk ke dalam hutan berdakwah kepada orang-orang dayak sana. Semua pendekatan itu. Jadi untuk masyarakat melihat *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], Kelantan ini

hebat jadi saya buat program *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], sebagai komuniti *service Hub* [khidmat masyarakat] pengkalan khidmat masyarakat dan kita banyak masuk tahun *dua ribu tujuh* [2007], *dua ribu lima* [2005], *dua ribu enam* [2006] berkhidmat kepada masyarakat. Program ini untuk menaikkan imej, sebab sebelum ini orang tidak pandang pun *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], tetapi saya nampak kesan dia, *effect* [kesan] dia selepas kita buat program ini orang Kelantan kenal dan mereka meminta-minta supaya pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini membuat khidmat masyarakat di kampung mereka. Jadi itu adalah indah bagi saya, saya rasa. Mulanya kita di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini kita ada kawasan *lima ratus* [500] ekar, yang kita nampak pembangunan yang ada, kelas-kelas, surau-surau di pejabat adalah *seratus lima puluh* [150] ekar. *Tiga ratus lima puluh* [350] ekar lagi adalah hutan, maka saya mengambil inisiatif mengajak *staff* [kakitangan] di *HEP* [Hal Ehwal Pelajar] terdiri daripada pegawai kesatria satu kumpulan *staff* [kakitangan], tidak silap saya pada *sebelas Mei* [11 Mei] kita mengambil semangat *sebelas Mei* [11 Mei] *dua ribu enam* [11 Mei 2006]. Saya di lantik sebagai Timbalan, *dua ribu lima* [2005], *sebelas Mei dua ribu enam* [11 Mei 2006] saya mengambil inisiatif untuk membawa rombongan ini masuk ke dalam hutan melihat flora dan fauna. Bila kita masuk kedalam hutan itu, saya lihat kawasan itu sangat cantik dengan adanya air, jadi saya telah *propose* [mencadangkan] telah mencadangkan untuk di buat kem sebab saya terlibat dengan biro tatanegara, jadi saya tengok sesuai untuk buat kem. Dan alhamdulillah, pengurusan pada ketika itu bersetuju dengan saya Dato Husin, maka pada

peringkat awal, kita buat gotong-royong membersihkan kawasan itu menjadikan tapak kem yang ada sekarang, cantik. Pernah masuk kem? Pergi masuk, cantik. Dan saya merangka, merancang kem itu ada fasa-fasa. Fasa pertama dari segi infrastruktur kemudian akhirnya dalam perancangan saya itu kem itu kita boleh sewakan kepada orang luar untuk program-program. Sekarang ini kem ini memang cantik, boleh masuk sekarang ini.

ABH : Tapak kem itu di belakang BIRDA ke?

TH : Bukan. Tapak kem di dalam hutan, dibelakang *THO* [Tunku Abdul Rahman], Encik Faisal membuat program, ia ada proses dalam fasa, cantik ada airnya, ada takungan air, ada udang-udang kecil, nampak tiada pencemarannya. Itu yang saya buat. Kemudian saya melihat pelajar ini di beri peringkat pendedahan program-program, maka saya *focus* [menekankan] juga tentang program-program ini, maka saya mengalakkan program perantarabangsaan, tidak silap tahun *dua ribu tujuh* [2007] itu kita menelopori bukan menelopori kita mendepani program perantarabangsaan pelajar di seluruh *UiTM* [Universiti Teknologi MARA], *UiTM* [Universiti Teknologi MARA] Kelantan yang paling banyak sekali, dan saya banyak dihubungi oleh Timbalan Hal Ehwal Pelajar Fakulti undang-undang tanya macam mana hendak buat program dari luar negara dan juga Timbalan Dekan pun tanya saya, sebab kita memang pelajar di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] Kelantan ini mempunyai aktiviti macam-macam, sebab saya mencabar pelajar-pelajar

sebab saya pada tahun *sembilan belas lapan puluh enam* [1986] pun pernah pergi ke Arab Saudi, macam mana dengan pelajar yang sekarang ini. (batuk) Kemudian”-“ kemudian semasa saya memegang jawatan Timbalan Pengarah *HEP* [Hal Ehwal Pelajar] daripada tahun *dua ribu lima* [2005] hingga *dua ribu empat belas* [2014] lebih kurang *sembilan* [9] tahun. Saya banyak buat gotong - royong menanam bunga, asrama ataupun kolej dalam taman. __ __ Kalau di depan dewan itu ada pokok-pokok itu, itu pelajar tanam tu, __kita tanam ramai-ramai (batuk) kemudian bunga-bunga__ __Dulu tandus, tiada orang yang boleh tanam, saya mencabar *engineer* [jurutera] saya mencabar pihak *HEP* [Hal Ehwal Pelajar], saya suruh tanam, masa itu saya jaga kolej. __ __Alhamdulillah, pernah sampai sana? Cantik *deh* [kan]. Kemudian (batuk) saya mencadangkan supaya diletakkan kerusi-kerusi batu untuk pelajar rehat dan *study* [belajar], dulu sebelum ini tidak ada, dulu sebelum saya memang tidak ada kerusi batu, sekarang ini sahaja banyak tempat baca-baca. Setelah saya pergi lawatan ke Beijing, China saya tengok *student* [pelajar] di sana banyak (batuk) ada tempat-tempat membaca, jadi saya balik saya cadangkan jadi saya cadangkan (batuk)”-“ *student center* [pusat pelajar], tahun *dua ribu enam* [2006] kita buat satu perbincangan, kita buat apa ni, kita buat *retrieve* (dapatkan balik) maka saya cadangkan supaya diwujudkan *student center* [pusat pelajar], macam ini konsep dia, konsep *student center* [pusat pelajar] pelajar ini mesti berhimpun dan saya cadangkan masa itu kolej yang bersifat taman dan cadangan saya pada masa itu diketawakan, tapi akhirnya saya diketawakan itu yang ada apartment yang ada di Shah Alam. Jadi saya mencadangkan pelajar itu

mendapat tenang, *student center* [pusat pelajar] yang berada di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] Kelantan ini supaya adakan *escalator* [tangga bergerak] dan apabila saya pergi bentang kepada *JKR* [Jabatan Kerja Raya] saya bagitahu saya nak *escalator* [tangga bergerak], saya berbahas, bukan berbahaslah saya berbincang dengan pegawai-pegawai *JKR* [Jabatan Kerja Raya] hendak *escalator* [tangga bergerak], saya memberitahu rasionalnya. Tahu rasionalnya apa? Saya memberitahu di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini pelajar ini adalah pelajar kampung, maka disinilah dia mendapat ilmu, mendapat pendedahan, apa salahnya kita memberi pendedahan yang banyak kepada pelajar-pelajar, lif saya tidak mahu, lif biasa, saya ingin *escalator* [tangga bergerak], akhirnya saya *convince* [meyakinkan] disitu dan semuanya setuju, diluluskan *escalator* [tangga bergerak], tapi bila di *check* [periksa] balik tidak cukup duit, tapi tidak mengapa, idea ini diterima. Sekarang ini pusat pelajar dan di seluruh *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], ini adalah yang pertama dan kita ada masalah, di Sarawak yang kedua membuat *student center* [pusat pelajar], sebabnya kita disini ada masalah kontraktor, Sarawak siap dulu, jadi kita siap yang kedua tapi asalnya kita, sebabnya kita yang cadangkan *student center* [pusat pelajar] dan saya minta dibuatkan tempat berjalan kaki untuk pelajar-pelajar berjalan, saya mengalakkan pelajar-pelajar yang perempuan berjalan, yang lelaki pun berjalan, sebabnya saya memberitahu para pelajar bahawasanya dengan berjalan itu dia akan sihat, pastu dia akan jadi comel sebab dia berjalan jauh, dan fasa dua ini insyaAllah dia akan buat daripada belakang ini, daripada *THO* [Tunku Abdul Rahman] dan juga Tun Mahathir, di belakang ini.

ABH : Daripada kolej Tun Mahathir untuk bina berjalan kaki?

TH : Berjalan kaki memang ikut belakang ikut dekat padang tu *k* [kan]. Kiranya kalau pelajar itu berjalan tidak kena hujan, tapi saya cadangkan lama dah, tapi peruntukkan baru, resort, hotel tangki air saya minta pada tahun bila *tu* [itu], yang baru siap, kita menghadapi masalah air, diikutkan dari zaman *MPP* [Majlis Perwakilan Pelajar] Syeikh Azman, kita maklum masalah air di Kelantan, air selalu tidak ada, sekarang ini alhamdulillah, kemudian saya cadangkan di surau ini, di pusat islam *ni* [ini], setiap malam saya memberitahu, saya hendak setiap malam diadakan aktiviti tahlil ataupun pengajaran kitab, saya tidak mahu ceramah, saya hendak kita, jadi pelajar-pelajar boleh belajar kitab, jadi saya ingat saya dulu setiap malam saya baca kitab, jadi rakan-rakan saya tidak belajar kitab, dia boleh *degree* [ijazah] macam saya tetapi dia tidak ada *value added* [nilai tambahan], jadi saya *degree* [ijazah] saya boleh baca kitab, jadi benda itu saya terapkan, jadi bagi saya *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] ini adalah the *best* [paling bagus] banyak pengalaman yang saya belajar disitu, semasa saya dilantik menjadi Timbalan Pengarah *HEP* [Hal Ehwal Pelajar]. Konsep saya bila kita membangunkan ilmu akhirat, kita hebat. Bagi saya seorang yang hebat, seorang anak melayu yang hebat, pelajar yang hebat mestilah ia mempunyai minda yang hebat. Minda ini maksudnya dia belajar disini bijak, kita hendak bijaksana, yang kedua kita hendak mempunyai fizikal yang kuat maka kita perkuatkan sukan, aktiviti sukan dan sebagainya dan kemudian rohani yang mantap, bila rohani yang mantap kita ini apabila hendak jadi bijak kita hendak kena sembahyang, tawakal pada Allah Ta'ala, berserah, belajar agama,

emosi dia kena stabil. Kita tidak mahu dia cerdik tapi emosi dia tidak stabil. Ramai *taw* [tahu] orang pakai jubah, kopiah tapi mengumpat sebab apa emosi dia tidak stabil. Jadi emosi pelajar kena stabil. Yang kelimanya mesti kehebatan dia bersosial dia. Bersosial ini tidak bermakna bersukaria, hubungan dia dengan ibubapa, hubungan dengan masyarakat, jadi itu cara kita bersosial, bagaimana dia hubungan dengan rakan-rakan, budaya, itu yang saya terapkan elemen-elemen ini. Jadi semasa di universiti semasa saya jadi Timbalan Rektor saya *focus* [tumpukan] kepada lima perkara ini. Jadi saya tinggalkan pusat pelajar, kemudian kolej sebab saya buat transformasi kolej, dulunya teruk kolej sebabnya saya pindahkan lelaki kesini saya buat transformasi yang lama jadi baru semula. Sebab itu nampak cantik. Kolej Tun Razak itu tidak sempat hendak buat. Itu adalah perkara-perkara yang saya buat pada masa itu.

TAMAT CD 3 BAHAGIAN C

CD 4: Bahagian D – Sumbangan, Pencapaian dan Anugerah

ABH : Tuan haji boleh kami ingin tahu mengenai sumbangan-sumbangan dan anugerah yang pernah dilakukan oleh Tuan Haji dari aspek pendidikan, politik dan masyarakat yang berkaitan dengan kerjaya dan diri Tuan Haji?

TH : (batuk) Sebenarnya sumbangan ini kita boleh tengok dari segi dua aspek sumbangan, pertama sumbangan dari segi institusi, institusi sumbangan yang saya beritahu tadi itu boleh kata banyak [**bunyi telefon**], ““(batuk), jadi sumbangan pada institusi ini seperti apa yang saya katakan tadi diantaranya saya katakan tadi, saya rasa tidak perlu ulang, itu sumbangan yang saya wujudkan kumpulan-kumpulan dan sebagainya. Disamping itu lagi satu sumbangan kita kepada masyarakat seperti yang saya bawa apabila saya dilantik sebagai Timbalan Pengarah *HEP* [Hal Ehwal Pelajar] saya memberitahu kepada pengurusan, saya beritahu kepada pelajar seperti itu tadi bahawasanya kita ini di universiti ini kita tidak boleh berada berlegar-legar di *menara gading* [universiti] sahaja, tetapi tidak ada makna. Kita ini bermakna apabila kita ini turun ke bawah, membawa pembaharuan ke bawah dan membantu orang di bawah, itu baru hebat kita. Sebelum ini kita berlegar di menara tetapi tidak ada apa pun. Oleh sebab itu sumbangan yang kita buat adalah kepada masyarakat, contohnya saya mengerakkan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini kepada *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] membuat khidmat masyarakat, berjumpa dengan masyarakat, kita buat kelas bahasa inggeris, kita buat kelas matematik dari segi pendidikan kemudian dari segi sosialnya kita

bawa, kita bawa konsep khidmat masyarakat. Khidmat masyarakat ini banyak bukan sahaja kita buat anak angkat, anak angkat pun kita buat tetapi dari segi khidmat masyarakat kita membersihkan kawasan, kita meraikan menyambut perayaan Maulidur Rasul di kampung untuk bersama-sama. Ini diantara yang kita buat supaya orang lebih mengenali *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] dan kita pelajar melalui masyarakat dan masyarakat mengenali kita. Sebab kalau kita berpandukan pada ayat Al-quran akan manusia ini akan ditimpa kehinaan semasa kita berada diatas muka bumi ini melainkan dua perkara sahaja kita tidak akan ditimpa kehinaan iaitu apabila kita mempunyai hubungan dengan Allah *subhanahuwaTa'ala* [S.W.T], kalau ada hubungan sesama manusia, jadi berdasarkan hubungan sesama manusia itulah kita buat program-program banyak kepada masyarakat seperti yang saya katakan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] sebagai komuniti *service hub* [khidmat masyarakat] sebagai pengkalan kepada masyarakat, ini yang kita buat. Di samping itu saya juga membuat kertas-kertas kerja, *present* [mempersembahkan] bagaimana untuk membangunkan masyarakat, ini yang kita buat. Benda yang selainnya saya terlibat banyaklah dengan masyarakat, saya dilantik, saya pernah (batuk) selama dua tahun saya menjadi *motivator* [pakar motivasi] di radio Kelantan F.M bercakap motivasi isnin, khamis tentang motivasi, perubahan diri dan sebagainya. Dan saya juga terlibat dengan seminar-seminar diluar, saya menjadi penceramah, penceramah, saya menjadi fasilitator dan juga dalam membangunkan negeri saya diminta bagi pihak kerajaan pusat, kerajaan negeri pusat. Kemudian saya dilantik dalam *NGO* [Badan Bukan Kerajaan], saya jadi pengerusi pembangunan

pelajar melayu semenanjung **GPMS** yang lama pada tahun *sembilan belas sembilan puluh enam* [1996] lagi, kemudian saya menjadi ahli jawatankuasa kerja sosial dan kemasyarakatan, majlis orang-orang besar diraja, Raja Kelantan, saya juga menjadi *AJK* [Ahli Jawatankuasa] Biro Pendidikan, pengajian institut tinggi, kelab pemadam dadah, saya jadi naib pengerusi negeri **JPMS** daripada tahun *dua ribu empat* [2004], *dua ribu enam* [2006], kemudian saya menjadi tenaga penggerak Biro Tatanegara Jabatan Perdana Menteri dari tahun *sembilan belas sembilan puluh satu* [1991] sampai sekarang ini, saya juga menjadi pengerusi Alumni *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa] di negeri Kelantan sejak dari *dua ribu empat* [2004] lagi sampai sekarang (batuk) sekarang ini saya menjadi pengerusi negeri gagasan Pendidikan Melayu di Malaysia dan kita lihat pendidikan anak-anak Melayu sejak dari tahun *dua ribu sepuluh* [2010] sampai sekarang__ __. Saya juga pernah menjadi ahli tertinggi kebangsaan gagasan Pendidikan Melayu Malaysia saya dilantik, kemudian saya juga dilantik sebagai panel pemikir Islam Hadhari sejak dari tahun *dua ribu empat* [2004] lagi, kemudian saya juga menjadi Yang-Dipertua *PIBG* [Persatuan Ibu Bapa Dan Guru] Sekolah Sultan Ismail dua, itu adalah penglibatan saya dalam masyarakat. Sejak dari tahun *dua ribu enam* [2006] sejak saya di pilih sampai sekarang *dua ribu enam* [2006], *dua ribu lapan* [2008] pilih lagi, sampai sekarang ini masih lagi, sekarang ini pun saya masih lagi menjadi Yang-Dipertua *PIBG* [Persatuan Ibu Bapa Dan Guru] di Sekolah Menengah Ahmad Mail, Kota Bharu, sepatutnya satu sekolah tetapi menjadi dua, sekolah rendah satu sekolah menengah satu. Jadi sebagai ahli jawatankuasa pemikir sidang dewan

badan perhubungan *UMNO* [United Malays National Organization] di negeri Kelantan *start* [bermula] *dua ribu lima* [2005] dan saya rasa banyak juga, saya pun sudah lupa. Itu adalah diantara sumbangan yang saya dapat bacakan diatas penglibatan saya dan pendedahan saya dalam masyarakat, sebab saya sebenarnya bagi saya kita ini tidak bermanfaat sehinggalah kita mendapat manfaaat daripada orang lain, itu konsep saya. Jadi selagi orang perlu kita, kita bantu orang, kita tolong masyarakat sebab kita berada dalam keadaan ini pun berada dalam masyarakat, kerajaan membantu kita, Allah *SubhanahuwaTa'ala* [S.W.T] memberi kebijaksanaan kepada kita maksudnya kita turunkan balik, selagi sementara orang suka, orang hendak kalau orang tidak mahu ,tidak perlu la kita pun, tapi sementara itu kita tolong la. Banyak la saya membentangkan kertas-kertas kerja, saya membuat kertas kerja ini bersama birotatanegara dan Jabatan Perdana Menteri dan gagasan__Kelantan, itulah saya pun sudah tidak ingat. Boleh tengok. Dan bagi saya selagi seperti yang saya kata saya diperlukan, selagi orang hendak mendengar idea saya, saya akan membantu, selagi orang minta tolong saya akan bantu, setakat kemampuan saya dan juga kemampuan saya. Jadi itulah sumbangan saya. Jadi mungkin dari sumbangan itu yang tidak seberapanya itu jika ada pihak-pihak yang memberi (batuk) anugerah kepada saya. Dari segi Jabatan kerjanya saya dapat juga khidmat cemerlang *dua* [2] kali, *dua ribu empat* [2004] sekali, *dua ribu tujuh* [2007] sekali. Kemudian saya juga (batuk) dianugerahkan oleh ke Bawah Duli yang Maha Mulia Sultan Kelantan anugerah Darjah Kebesaran Ahli yang ke empat iaitu B.S.K Bentara Setia Kelantan, Setia Mahkota Kelantan, pada tahun *dua ribu*

lapan [2008] dan baru-baru ini saya telah mendapat anugerah tahun *dua ribu dua belas* [2012] mungkin dengan penglibatan saya dengan *NGO* [Badan Bukan Kerajaan] luar ini maka saya dianugerahkan Darjah Kebesaran Bintang, Darjah Kebesaran Setia Mahkota Terhormat Yang Amat Terbilang peringkat ketiga Darjah Mahkota Pangkuwono membawa gelaran Dato oleh Suraton Surakarta Indonesia, itu tahun *dua ribu dua belas* [2012]. Kemudian biasa-biasa sahaja (batuk)”-“saya rasa itu sahaja la anugerah itu diberi kerana sumbangan dan penglibatan saya “-“sikit-sikit sahaja.

TAMAT CD 4 BAHAGIAN D

CD 5: Bahagian E – Pendapat Tuan Haji

ABH : Ini adalah bahagian terakhir bagi sesi temubual kita pada pagi ini. Jika Tuan Haji tidak keberatan saya ingin bertanya pada pendapat Tuan Haji apakah nilai-nilai tambahan yang perlu ada dalam setiap pelajar seperti kami yang mengambil bidang dalam pengurusan rekod untuk *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]?

TH : (Batuk) Sebenarnya seperti yang saya kata, kita belajar ini kita jadi bijak, daripada kita tidak tahu, kita jadi tahu, jadi bijak, tapi bijak sekarang ni tidak menjamin kehebatan yang penting ialah bijaksana. Bijaksana ni, untuk menjadi seorang bijaksana maka kita perlu *value added* [nilai tambahan, ataupun nilai tambah la. Apa dia nilai tambah yang lain? Yang saya nyatakan tadi, iaitu lima perkara ni, modal insan yang hebat ni. Jadi kalau pelajar hendak jadi modal insan yang hebat, __ __. Kekuatan minda itu kebijaksanaan itu lah, bijak, belajar, dalam masa yang sama pelajar itu mesti sihat, fizikalnya. Kalau kita bijak *saje* [sahaja] tapi minda *lotek* [lemah] kan. Macam agar-agar tiada guna kan. Kemudian pelajar itu mesti kekuatan rohani dia mantap. Dalam kata lain, pelajar *ni* [ini] kalau nak hebat, untuk menjadi seorang pemimpin yang hebat hubungan dia dengan Allah S.W.T mesti rapat. Pelajar *tu* [itu] bangun malam bertahajud, ini elemen dalaman, nilai tambah dalaman.yang mana ianya akan tercermin atau menifestasikan dalam tindakan pelajar, ini kita tidak nampak *direct* [secara langsung] *tapi* [tetapi] dia akan lahir pelajar yang selalu

bertahajud dan selalu qiamulail, dia lain, cara dia, kemudian dari segi hubungan sosial dia, dari segi emosi dia, *ni [ini]* nilai tambah yang perlu ada kepada pelajar kalau *nak [hendak]* jadi pelajar yang hebat. Dan dia kena aktif la. Pelajar ni di universiti segala-galanya ada di universiti, kalau *nak [hendak]* cari jodoh pon cari di universiti. Itu perkara yang perlu ada pada pelajar.

ABH : Soalan seterusnya pada pendapat Tuan Haji apakah nilai-nilai kesedaran yang perlu ada pada para pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], terhadap peluang yang diberikan oleh *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]?

TH : Memang sekarang *ni [ini]* pelajar *ni [ini]*, kadang-kadang kita tengok sekarang ini dia rasa dia dapat masuk universiti kerana dia hebat sebenarnya tidak, pelajar masuk universiti kerana dia diberi peluang oleh kerajaan melalui *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], betul tidak? Sebab itulah pelajar ini kita kena memberitahu mereka, supaya mereka mengetahui kewujudan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], mengapa kerajaan menubuhkan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]? Mengapa kerajaan menaikkan daripada *ITM* [Institusi Teknologi Mara] menjadi *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]? Mengapa *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]. Semua kursus di universiti lain, kebanyakan kursus di universiti lain ada di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]? Tidak

tercicir, kita kena beritahu kepada para pelajar ini dan peluang ini yang saya kata peluang ini adalah peluang yang diberikan, kalau peluang itu tidak diberikan maka tidak ada peluang dia di universiti. Betul tidak? Dapat belajar di universiti dan peluang yang diberi kerana pihak kerajaan, mengapa pelajar boleh masuk? Kerana peluang ia banyak dibesarkan tempat di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini. Dulu kalau universiti lain *dua puluh* [20], *tiga puluh* [30] ribu tapi kita tinggal *seratus lapan puluh* [180] ribu sekarang ini. Jadi bila besarnya peluang itu maka peluang belajar untuk masuk belajar makin ramai, kurangnya yang tidak pandai diluar sana, tahu tidak? Begitu jadi kita para pelajar ini kena di maklumkan, kena diceritakan kisah-kisah pembangunan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini. Barulah dia dapat kesedaran dan mereka tidak melepaskan peluang, kerana pelajar yang diberikan peluang belajar datang sini berfoya-foya, kelas tidak mahu masuk, tidur, kalau hendak tidur tidak payah masuk universiti, baik sedap lagi tidur, betul tidak? Pelajar-pelajar ini kena diberikan kesedaran dengan ceritakan beberapa perkara (batuk). banyak dia membantu bumiputera, satunya yang tidak boleh dinafikan ialah dia peluang ramai, banyak tempat dia buka peluang tempat di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], maknanya banyak peluang untuk melayu bumiputera untuk belajar di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], di universiti, itu dan kita kata pengajian di universiti dan di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini dan silibusnya di apa ni di *review* [lihat semula] mengikut keperluan semasa, maksudnya pengajian di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini pengajian yang hidup, yang

memenuhi tuntutan semasa, kalau kursus-kursus itu mungkin kalau tidak di *review* [lihat semula] tidak ada kursus dimana apabila habis belajar tidak ada kerja. Nampak tidak? Tetapi di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], ini boleh dikatakan apabila pelajar habis dia boleh dapat kerja. Dan seterusnya kalau kita tengok ia universiti bumiputera versi melayu dan universiti ini tolong melayu tetapi mengapa belajar dalam bahasa inggeris? Sebab tuntutan hari ini keperluan pengajian dalam bahasa inggeris. Sebab itu kita lihat pelajar yang berjaya dan pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini dia keluar dia *confident* [yakin], dia boleh masuk kerja sebab dia boleh dia boleh bercakap dalam bahasa inggeris. Nampak tidak? Ini dia adalah perkara-perkara yang dimainkan oleh *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]. Apa ini untuk membantu kaum bumiputera ke tahap yang lebih tinggi. Sebab itulah kalau kita tengok para pelajar kita menjadi pegawai, dia *confident* [yakin], ada yang menjadi terlibat dengan sektor korporat, ramai yang sektor korporat yang ada dalam negara kita ini daripada pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], *ITM* [Institut Teknologi Mara]. Dan inilah semangat ataupun peranan yang telah dimainkan oleh *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] yang membantu kaum bumiputera ini.

ABH : Soalan seterusnya pada pandangan Tuan Haji, apakah penambahbaikan yang perlu dilakukan oleh *UiTM* [Universiti

Teknologi Mara] untuk mengatasi masalah pencapaian akademik pelajar?

TH : (batuk) satu yang saya nampak akademik pelajar ini dia bergantung kepada sikap pelajar, saya yang pernah berada di *HEP* [Hal Ehwal Pelajar], saya nampak yang penting sekali perubahan sikap pelajar, macam mana cantiknya perancangan yang kita buat, kalau pelajar itu sikapnya tidak berubah, maka dia tidak sampai tahap, macam ini kalau kata dia rumah itu sebelum masuk universiti ini selalu tidur, ponteng, sikap yang sama kita bagi peluang masuk universiti itu, kalau dia tidak ubah sikap macam itu sikap dia, macam itulah. Perubahan sikap itu penting, tapi perubahan sikap ini ia perubahan cara berfikir dan macam mana cara dia berfikir, pelajar itu berfikir, kalau fikir tidak penting maka dia tidak berubah, tapi kalau dia fikir cara berfikir itu. Oleh sebab itu *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] kena lebih menekankan perkara-perkara ini pada perubahan sikap ini, pada perubahan diri dan perubahan sikap, kalau dia boleh saya fikir pelajar boleh ubah sikap ataupun dia mengubah sikapnya insyaallah dia semakin hebat di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] (batuk) ini penambahbaikan saya nampak untuk disamping segala perancangan infrastrukturnya bagus, pensyarahnya bagus, semua ini. Ini merupakan benda yang boleh disediakan, tapi saya nampak yang paling utama, yang besar ialah perubahan sikap pelajar, perubahan sikap pelajar, perubahan sikap pensyarah. Kalau kata infrastrukturnya elok tapi sikap dia, ada semua *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] sediakan, ada dengan *LCDnya* [Liquid Qrystal Display Televisions] ada dengan,

contohnya kita ambil dalam kelas adanya *air-cond* [penghawa dingin] tapi sikap pelajar datang lewat, nampak tidak? Ataupun semuanya elok tapi pensyarah sambil lewa mengajar, tidak professional, tidak mencapai tahap, tapi saya nampak mesti selari dengan pembangunan, infrastruktur, kelebihan sistem tapi selainnya perubahan sikap yang positif. Perubahan sikap itu penting.(batuk)

ABH : Apakah pandangan Tuan haji mengenai tuntutan hak bukan bumiputera terhadap tuntutan untuk memasuki *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]?

TH : Saya nampak golongan bumiputera, bukan bumiputera ini mereka tidak faham hak mereka, kita kena tahu dahulunya mereka ini kaum bukan bumiputera ini bukan masyarakat ataupun bukan asal kita. Asalnya tanah melayu adalah milik orang melayu, bumiputera orang melayu, tetapi apabila inggeris bawa masuk pedagang cina untuk bekerja di lombong dan india untuk bekerja di ladang getah, dan akhirnya (batuk) apabila hendak mencapai kemerdekaan maka pencetus kepada gerakan kemerdekaan ini orang melayu tetapi kerana mereka ini sebenarnya maka orang melayu telah bersetuju memberi kerakyatan kepada cina dan india secara jus soli (batuk) tapi dia ada kontrak sosial kerana itu pengorbanan besar yang telah dibuat oleh orang melayu, maka orang cina, india ini semua yang berada di

Malaysia ini, dia kena tahu kontrak sosial ada empat perkara, yang pertama dia mesti sampai bila-bila cina dan india ini mesti tahu ini adalah islam ini adalah agama persekutuan, yang keduanya bangsa melayu adalah bangsa rasmi, yang ketiganya raja-raja melayu yang mesti kita pertahan dan kita angkat, yang keempatnya hak istimewa orang melayu, empat perkara ini bukan melayu tidak boleh sentuh dan ini mesti diberi kefahaman kepada kita juga pelajar melayu ataupun orang melayu, sekarang ini, akhir-akhir ini saya lihat orang melayu juga tidak faham orang melayu kontrak sosial yang telah dipersetujui, telah pun dimasukkan kedalam perlembagaan, empat perkara ini tidak boleh dipertikaikan sampai bila-bila dan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini ialah hak istimewa orang melayu, maka kerana ia hak istimewa orang melayu, ia adalah milik orang melayu, tempat belajar orang melayu, orang bukan melayu tidak boleh, *tapi* [tetapi] yang kita kecewa akhir-akhir ini, bahawasanya apabila orang dalam, atau orang melayu sendiri yang tidak faham tentang hak-hak orang melayu ini cuba hendak membuka ruang untuk orang bukan melayu untuk masuk ke *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], seperti yang dilakukan oleh contohnya oleh bekas pelajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], Sofia, apa semua itu kan? Yang terlibat dengan parti politik, parti pembangkang, parti *PKR* [Parti Keadilan Rakyat] dan sebagainya, *DAP* [Democratic Association Party], ini masalah apabila orang melayu sendiri membuka ruang, macamana jatuhnya Melaka dahulu, Portugis, Portugis serang daripada luar tidak boleh kalah, tetapi apabila adanya raja melayu yang membuka pintu masuk, kubu itu

maka jatuhlah orang melayu, jatuhlah negara, sebab itulah kita ini, bumiputera ini mengapa dia buat tuntutan itu kerana ada juga orang-orang melayu yang ada di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini cuba yang tidak faham. Manusia ini samada dia tidak faham atau dia buat dia tidak faham, yang ini masalah bila dia ada kepentingan dia buat tidak faham. Jadi mesti di tanam kepada para pelajar diluar sana, ini hak kita, hak yang tidak boleh buka peluang kepada orang lain, jadi kita bagi, susah kita hendak tolak balik. Itu pandangan saya, sebab itu bukan bumiputera tidak sepatutnya membuat tuntutan, dan fahan kontrak sosial yang telah pun termaktub dalam perjanjian, dalam perlembagaan dan sebagainya, apabila soal hak orang melayu jangan di pertikaikan, *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini hak orang melayu, biasiswa hak orang melayu.

ABH : **Apakah perkara yang ingin dicapai oleh Tuan Haji pada masa hadapan dan harapan Tuan Haji keseluruhan rakyat Kelantan khususnya?**

TH : Apa yang hendak dicapai oleh saya? saya, saya berpesan untuk diri saya, *so far* [setakat ini] alhamdulillah tetapi untuk bangsa saya melayu khususnya orang Kelantan, mesti ada perubahan minda, sikap, saya sebenarnya, saya bukan *extreme* [terlalu] menyokong kerajaan persekutuan,tetapi kita macam mana pun mesti fokus,jadi masih ada

lagi masa, *sorry to say* [maaf cakap], saya melihat kerajaan-kerajaan ini bermula dengan parti politik atas dasar fakta, fakta bukan atas dasar fakta,atas dasar fanatik, fakta realiti kepada parti politik yang lebih baik daripada parti *UMNO* [United Malays National Organization] yang membantu negara. Jadi orang Kelantan ini kena faham begitu, kena faham, itu harapan saya supaya suatu hari nanti orang Kelantan boleh faham boleh menerima, bahawasanya yang boleh menolong adalah orang melayu juga, parti *UMNO* [United Malays National Organization], tidak ada parti lain setakat hari ini, yang mana tidak berapa terang itu mestii diperbetulkan, memang itu adalah individu, individu ini yang merosakkan parti, ini perlu dibersihkan tapi parti itu mesti dipertahankan, itulah harapan saya untuk seluruh rakyat Kelantan, harapan sebab saya nampak pembangunan dan sebagai bermula satu peradaban, satu kehebatan bangsa yang bergantung pada siapa yang membantu bangsa itu, kuat atau pun tidak bangsa itu. Kalau kita kuat kita berjaya, tetapi kalau kita tidak kuat, sebabnya hari ini parti *UMNO* [United Malays National Organization] sudah dilihat tidak kuat oleh kerana beberapa individu tertentu. Itu harapan saya, sebab saya juga yakin mereka yang menolak ini kerana mereka yang tidak faham lagi.

ABH : Apakah harapan Tuan Haji kepada semua masyarakat di Malaysia terutama pembaca transkrip ini mengenai kepentingan

sejarah lisan dan kepentingan akademik dalam diri pelajar untuk mendapatkan pekerjaan ataupun kerjaya?

TH : Dia apa yang anda lakukan ini, ini merupakan bukti, suatu hari nanti dia akan menjadi sejarah. Kalau benda ini tidak di rekod ia menjadikan masyarakat *confuse* [keliru], betul tak? masyarakat pun akan jadi keliru, masyarakat tidak tahu siapa yang buat sesuatu itu, macam kita tengok hari ini apabila masyarakat tidak menghargai kerajaan persekutuan, dia rasa sama padahal ianya bermula dengan parti *UMNO* [United Malays National Organization], orang-orang melayu dalam *UMNO* [United Malays National Organization] yang buat, tetapi kerana apa, kerana mereka tidak menghayati sejarah, jadi apa yang dilakukan oleh anda ini, rekodkan apa, ini merupakan satu, satu aktiviti sejarah, aktiviti sejarah kan? Supaya benda ini direkodkan, disimpan dan generasi muda semua akan tahu cerita sebenar. Mereka tidak didedahkan dengan fakta-fakta palsu selepas pada ini. Kita banyak, sebenarnya kalau tengok dalam sejarah dunia pun yang hebatnya sejarah islam, tetapi telah diputar belit apabila bukti-bukti islam ini telah pun dikhianati oleh penjajah dan akhirnya ianya menjadi *confuse* [keliru] dan orang tidak faham dan sebagainya. Jadi apa yang dilakukan oleh anda simpan perkara-perkara ini adalah cukup penting sebagai satu bukti, mungkin satu hari dua ini tidak penting tetapi *sepuluh* [10] tahun atau *dua puluh* [20] tahun akan datang menjadi sesuatu yang penting.

ABH : **Terakhirnya pada pendapat Tuan Haji apakah keistimewaan**

***UiTM* [Universiti Teknologi Mara] bebanding universiti-universiti lain di Malaysia?**

TH : (Batuk), oh! Banyak saya berani berkata begitu sebab saya banyak universiti saya belajar, tapi kalau belajar *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] sahaja dia tidak boleh hendak banding. Kalau orang tanya belajar mana *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], masuk *degree* [ijazah] *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]. *Master* [sarjana] *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], *PhD* [Doctor of Philosophy] *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] dia tidak boleh hendak banding. Jadi dia *syok* [suka] seorang, kalau macam saya belajar, *first* [pertama] universiti saya adalah *UIA* [Universiti Islam Antarabangsa], *master* [sarjana] saya di *UUM* [Universiti Utara Malaysia], *PhD* [Doctor of Philosophy] saya mula-mula tidak habis *KUSTEM* [Universiti Kolej of Science and Technology], *UPM* [Universiti Putra Malaysia], sekarang ini di *UNISZA* [Universiti Zainal Abidin], sebelum ini saya buat bahasa moden di *Universiti Malaya* [UM], *master* [sarjana] dan saya boleh banding dan saya mengajar dan bekerja di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]. Pun boleh banding sebenarnya warga *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] pelajar khususnya beruntung dapat masuk *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], kelebihan banyak di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini. Tadi tanya apa?

ABH : Kelebihan universiti ini?

TH : Satunya dari segi peruntukan, ini merupakan kelebihan berbanding universiti lain, banyak yang diberi oleh *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] dari segi peruntukkan.duit ini walaupun tidak segala-galnya perlukan duit. Jadi dengan peruntukan yang banyak ini *UiTM* [Universiti Teknologi Mara]. Perlukan untuk berkembang, kita ada banyak kampus, bila banyak kampus banyak peluang pekerjaan. Kemudian pelajar di *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] ini banyak dibagi, yuran paling murah, ini adalah keistimewaan,mana ada yuran paling murah selain dari *UiTM* [Universiti Teknologi Mara] berbanding dengan universiti lain. *Satu* [1] semester *lima ratus* [RM500], kurang dari lima ratus ringgit. Universiti lain satu subjek dah berapa. Tinggal di kolej percuma, diploma, mana ada sekarang ini percuma, bagi yang *degree* [ijazah] pun bayar pun tidak mahal. Kemudian segelintir yang kurang kewangan dia beri kupon makan, duit untuk makan, mana ada di universiti lain, tidak ada. Sedang saya tengok pensyarah-pensyarah baik-baik maksudnya ramai yang bersungguh-sungguh mengajar, ini adalah keistimewaan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], atau kehebatan *UiTM* [Universiti Teknologi Mara], yang banyak kerajaan bagi peluang untuk belajar. Ini adalah diantaranya

ABH : **Selesai sudah sesi temubual ini, ribuan terima kasih yang tidak terhingga kami ucapkan Tuan Haji Mohd Shukri Salleh atas**

kerjasama dan keperihatinan beliau dalam sama-sama menjayakan dan sudi meluangkan sedikit masa untuk sesi temubual pada hari ini. Terima kasih Tuan Haji.

TAMAT CD 5 BAHAGIAN E

KESIMPULAN

Kesimpulannya, sejarah lisan boleh memberi banyak maklumat kepada orang ramai bagi mengetahui lebih lanjut mengenai Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh sebagai Timbalan bekas Rektor UiTM Machang dan latar belakang hidupnya dari aspek pendidikan, pengalaman dan aspek sumbangan. Tambahan pula , kakitangan UiTM perlu merancang satu program modul akademik kepada pelajar dan kakitangan mengenai Tuan Haji Muhammad Shukri Bin Salleh sebagai seorang pakar yang boleh dijadikan sebagai sumber rujukan dan sumber untuk merebut satu isu dalam akademik dan pengetahuan tentang bagaimana untuk berjaya. Selain itu , maklumat yang telah direkodkan daripadanya boleh dikongsikan kepada generasi akan datang untuk kegunaan masa depan seperti untuk mencari tokoh yang mempunyai pengaruh dalam institusi pendidikan di Malaysia dan masyarakat. Akhir sekali , berdasarkan sejarah lisan, UiTM mempunyai seorang tokoh yang menjadi idola pakar pendidikan yang berada di kalangan yang terbaik.

RUJUKAN

Prof Madya Dr Mohd Shukri Hj Omar. (2014). Hal Ehwal Pelajar (HEP) Uitm Cawangan Kelantan. *Kenali karakter dirinya*. Ed.11th, Percetakan Berkat Karisma : Machang Kelantan.

LOG WAWANCARA

Berikut merupakan temubual sejarah lisan yang telah dijalankan oleh Nursaidatina Binti Amran dan Azianni Binti Husain bersama Tuan Haji Mohd Syukri Salleh yang dilahirkan pada 1 Februari 1965 di Kota Bharu Kelantan. Temubual ini dijalankan pada 18 Mei 2015, bersamaan hari isnin, jam 8.45 pagi di pejabat beliau dalam kampus UiTM Machang Kelantan. Temubual yang dijalankan adalah mengenai pengalaman beliau sebagai seorang pendidik sekitar tahun 1991 sehingga sekarang 2015.

MASA	SUBJEK	NAMA/TEMPAY/RUJUKAN
BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG DIRI		
0.09 - 1.45	Umur dan asal Tuan Haji	
1.46 - 4.22	Kediaman Tuan Haji	
4.23 - 5.08	Rumah sewa Tuan Haji dan kadar sewaan sebulan	
5.10 - 7.46	Nama bapa dan ibu beliau Kerjaya ibu dan bapa beliau. Bilangan adik-beradik beliau	
7.51 - 10.59	Lingkungan umur ibu dan bapa Tuan Haji Tarikh perkahwinan beliau Nama isteri, asal dan kerjaya Bilangan anak-anak Tuan Haji	
11.02 - 15.11	Hobi dan prinsip hidup Tuan Haji	
BAHAGIAN 2: LATAR BELAKANG PENDIDIKAN		
0.06 - 3.55	Sekolah rendah -Azam dan kekecewaan di dalam peperiksaan	Sekolah Kebangsaan Mamba
3.58 - 21.58	Sekolah menengah -Biasiswa persekutuan -Kekecewaan dalam SRP (Sijil Rendah pelajaran) -Penglibatan dalam persatuan/kelab	Sekolah Menengah Sultan Ismail Maktab Sultan Ismail

	<ul style="list-style-type: none"> -Pengalaman berada di wad kerana sakit -Kekecewaan tidak dapat melanjutkan pelajaran ke luar negara -Kawan baik Tuan Haji (kata-kata semangat) -Tingkatan enam rendah dan atas (aktif dalam berpesatuan) -Beliau memegang satu falsafah cina 	
10.03 – 40.11	<p>Pengajian tertinggi</p> <ul style="list-style-type: none"> -Temuduga kemasukan ke Institusi Pengajian Tinggi Awam - Melanjutkan pelajaran di Universiti Islam Antarabangsa - Menyandang jawatan persatuan dan aktif kepimpinan - Tamat pengajian di UIA dan memperoleh Sarjana Keujian Ekonomi -Menyambung pengajian Diploma Pendidikan di UIA -Pengalaman mengendalikan program di luar negara, Arab Saudi - Melanjutkan pelajaran peringkat PhD, sambilan di KUSTEM dan UPM -Penerapan nilai agama dan syarat menjadi pemimpin pelajar di UIA -Sekarang (2015) masih melanjutkan pengajian peringkat PhD di UNISZA 	<p>Universiti Islam Antarabangsa Univerasity College of Science and Technology (KUSTEM) Universiti Pertanian Malaysia Universiti Sultan Zainal Abidin</p>
BAHAGIAN 3 : KERJAYA		
32.08	Kerjaya awal (menjadi guru)	<p>Sekolah Menengah Chini di Pahang</p> <p>Sekolah Menengah Tanjung Emas, Kota Bharu</p>

		Sekolah Menengah Landas, Terengganu Sekolah Menengah Sungai Asap di Gua Musang Sekolah Menengah Kota, Kota Bharu
30.07	Kerjaya terkini (Pensyarah)	Ketua program perniagaan Timbalan Pengarah Hal Ehwal Pelajar. Melakukan program kemasyarakatan
13.55	Perubahan infrastruktur (UiTM Kelantan)	Pusat pelajar Kolej dalam taman Kem untuk disewakan kepada orang luar
3.38	Konsep menjadi orang yang berjaya	Rohani yang mantap Emosi yang stabil Bersosial
0.00	Kesimpulan	Tamat perbualan
BAHAGIAN 4: SUMBANGAN, PENCAPAIAN DAN ANUGERAH		
12.05	Aspek sumbangan	Khidmat masyarakat
11.29	Sumbangan-sumbangan dan anugerah yang pernah dilakukan	Khidmat masyarakat Motivator di radio Kelantan F.M Pengerusi pembangunan pelajar melayu AJK biro pengajian dan pusat pengajian tinggi Tenaga pengerak biro tatanegara jabatan Perdana Menteri Yang-Dipertua PIBG sekolah Sultan Ismail 2
2.19	Pencapaian anugerah	B.S.K Bentara Setia Kelantan, Setia Mahkota Kelantan

		Darjah Kebesaran Bintang, Terbilang peringkat ketiga Darjah Mahkota Pangkuwono
0.00	Kesimpulan	Tamat perbualan
BAHAGIAN 5: PENDAPAT TUAN HAJI		
24.01	Nilai-nilai tambahan	UiTM Kelantan
16.03	Penambahbaikkan akademik pelajar	HEP (Hal Ehwal Pelajar) Sikap pelajar UiTM Kelantan
13.16	Tuntuan hak bukan bumiputera terhadap tuntutan untuk memasuki UiTM	Tanah Melayu, Malaysia
8.34	Harapan kepada seluruh rakyat Kelantan	Fakta-fakta parti politik
4.31	Kepentingan sejarah lisan dan kepentingan akademik dalam diri pelajar	Menghayati sejarah
3.33	Keistimewaan UiTM	Universiti Teknologi Mara Universiti Islam Antarabangsa University Sultan Zainal Abidin

DIARI KAJIAN

MASA	TARIKH	PERKARA	TINDAKAN
10.00 - 10.30	29 Mac 2015	<p><u>Pencarian nombor telefon tokoh</u></p> <p>Dapatkan nombor telefon tokoh di pejabat HEP (Hal Ehwal Pelajar). Encik Imran telah memberi nombor telefon beliau (Tuan Haji Mohd Shukri Salleh)</p>	Membuat panggilan kepada tokoh untuk membuat temujanji
11.00 – 11.20	9 April 2015	<p><u>Panggilan Telefon</u></p> <p>Membuat panggilan telefon kepada tokoh untuk kali pertama. Panggilan adalah untuk memohon persetujuan tokoh untuk ditemuramah.</p>	
2.00 – 3.00	16 April 2015	<p><u>Perjumpaan pertama bersama tokoh.</u></p> <p>Perjumpaan berlaku di pejabat tokoh dalam kampus UiTM Machang, bertujuan untuk mengenali tokoh bagi peringkat awal</p>	Catatan awal dilakukan untuk proses pembuatan soalan
10.30 – 11.45	28 April 2015	<p><u>Perjumpaan kedua bersama tokoh.</u></p> <p>Menyerahkan satu set soalan kepada tokoh untuk persediaan beliau sebelum sidang sesi temubual akan datang. Memberi penerangan kepada tokoh berkenaan set soalan tersebut iaitu, set soalan mengadungi lima bahagian yang merangkumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Latar belakang diri tokoh ii. Latar belakang pendidikan tokoh iii. Latar belakang kerjaya tokoh 	Penerangan berkenaan set soalan dan menetapkan tarikh, masa dan tempat untuk sidang temubual dijalankan

		<ul style="list-style-type: none"> iv. Sumbangan dan anugerah tokoh v. Pendapat tokoh secara umum berkenaan bidang pendidikan 	
3.00 – 4.00	13 Mei 2015	<p><u>Majalah tokoh</u></p> <p>Dapatkan majalah berkenaan diri dan biodata tokoh di pejabat HEP, di bilik Puan Ruslina.</p>	Sebagai rujukan untuk menghasilkan biodata tokoh.
8.30 – 11.15	18 Mei 2015	<p><u>Perjumpaan keempat bersama tokoh.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> i. Tiba di pejabat tokoh dalam jam 8.30 pagi bagi persiapan alat rakaman. ii. Sebelum sidang temubual bermula, sesi penerangan berkenaan prosedur temubual. iii. Sidang temubual bermula jam 8.45 pagi hingga jam 11.15 pagi iv. Sidang temubual tamat jam 11.15 pagi dan penyampaian hadiah kepada tokoh. 	

SET SOALAN INTERVIEW ORAL DOCUMENTATION

BAHAGIAN A: LATAR BELAKANG DIRI & KELUARGA

1. Apakah nama penuh Tuan Haji?
2. Apakah nama timangan Tuan Haji?
3. Bilakah Tuan Haji dilahirkan?
4. Dimanakah tempat Tuan Haji dilahirkan?
5. Berapakah umur Tuan Haji sekarang?
6. Berapa lamakah Tuan Haji menetap di negeri kelahiran?
7. Selain di negeri Kelantan, adakah Tuan Haji memiliki kediaman/rumah yang lain?
8. Apakah faktor Tuan Haji memilih menetap di negeri Kelantan ?
9. Siapakah nama penuh bapa Tuan Haji?
10. Apakah profesion bapa Tuan Haji?
11. Siapakah nama penuh ibu Tuan Haji?
12. Apakah profesion ibu Tuan Haji?
13. Adakah ibu dan bapa Tuan Haji masih hidup lagi?
14. Dimanakah ayah dan ibu Tuan Haji menetap?
15. Berapa ramaikah adik-beradik Tuan Haji?
16. Berapa orang lelaki dan berapa orang perempuan?
17. Tuan Haji anak keberapa?
18. Pada tahun berapakah Tuan Haji berumah tangga?
19. Siapakah nama penuh isteri Tuan Haji?
20. Isteri Tuan Haji berasal dari mana?
21. Adakah beliau bekerja?
22. Apakah profesion isteri Tuan haji?
23. Jika tidak keberatan boleh saya tahu Berapa ramai anak Tuan Haji?
24. Apakah nama penuh anak-anak Tuan Haji?
25. Berapakah umur anak-anak Tuan Haji?
26. Apakah mereka masih bersekolah atau sudah bekerja?
27. Adakah Tuan Haji mempunyai cucu?
28. Berapakah bilangan cucu Tuan haji?
29. Berapakah lingkungan umur cucu Tuan Haji?
30. Apakah makanan dan minuman kegemaran Tuan Haji?

31. Apakah hobi dan aktiviti Tuan Haji pada masa lapang?

32. Apakah prinsip hidup Tuan Haji?

BAHAGIAN B: LATAR BELAKANG PENDIDIKAN

33. Dimanakah Tuan Haji mendapat pendidikan awal?

34. Pada tahun berapa Tuan Haji mendapat pendidikan awal?

35. Bagaimana pula pendidikan Tuan Haji di peringkat sekolah menengah?

36. Pada tahun berapa Tuan Haji mula bersekolah di sekolah menengah?

37. Apakah nama sekolah menengah Tuan Haji itu?

38. Jika tidak keberatan, boleh kami tahu bagaimana dengan prestasi keputusan peperiksaan Tuan Haji di sekolah menengah?

39. Adakah Tuan Haji aktif didalam aktiviti kokurikulum di sekolah menengah?

40. Apakah aktiviti-aktiviti yang pernah disertai oleh Tuan Haji disekolah?

41. Pernahkah Tuan Haji menyandang apa-apa jawatan di dalam persatuan atau kelab di sekolah menengah?

42. Jika pernah menyandang jawatan disekolah, boleh Tuan Haji nyatakan apakah nama jawatan tersebut?

43. Bagaimana pula dengan tahap pendidikan Tuan Haji yang seterusnya?

44. Apakah perasaan Tuan Haji ketika ditawarkan menyambung pelajaran di peringkat tertinggi pada masa itu?

45. Dimanakah Tuan Haji menyambung pelajaran di peringkat tertinggi?

46. Pada tahun berapakah Tuan Haji menyambung pendidikan tertinggi?

47. Apakah jurusan yang diambil ketika belajar di peringkat tertinggi?

48. Jika Tuan Haji tidak keberatan, boleh kongsikan berkenaan pencapaian peperiksaan akhir tahun diperingkat tertinggi?

49. Selama beberapa tahun di universitipernahkah Tuan Haji mendapat anugerah dekan?

50. Jika pernah mendapat anugerah dekan, berapa kali menerima anugerah itu?

51. Pada tahun berapakah Tuan Haji tamat belajar di peringkat tertinggi?

52. Setelah tamat belajar, apakah perkara yang dilakukan oleh Tuan Haji?

BAHAGIAN C: KERJAYA

53. Apakah kerjaya yang diceburi setelah Tuan Haji menamatkan pengajian peringkat tertinggi?
54. Apakah perasaan Tuan Haji ketika pertama kali ditawarkan berkerja disitu?
55. Pada tahun berapakah Tuan Haji mula menceburi diri di alam pekerjaan tersebut?
56. Apakah jawatan yang pernah disandang sepanjang berkhidmat disana?
57. Sekiranya Tuan Haji tidak keberatan boleh Tuan Haji kongsi berapakah gaji yang diterima oleh Tuan Haji?
58. Apakah pengalaman yang dihadapi ketika bekerja disana?
59. Apakah faktor Tuan Haji berhenti dalam bidang pekerjaan itu?
60. Apakah pekerjaan Tuan Haji yang seterusnya?
61. Bagaimana Tuan Haji mula melibatkan diri di UiTM Machang, Kelantan?
62. Pada tahun bilakah Tuan Haji mula berkhidmat di UiTM Machang, Kelantan?
63. Apakah faktor yang menyebabkan Tuan Haji bekeja di situ?
64. Apakah posisi awal yang dilantik kepada Tuan Haji?
65. Apakah tugas-tugas lain yang dipertanggungjawabkan kepada Tuan Haji?
66. Apakah pengalaman pahit dan manis yang diperoleh sepanjang bekerja di situ?
67. Berapakah gaji permulaan Tuan Haji pada awal pembabitan di UiTM Machang, Kelantan?
68. Berapa lamakah Tuan Haji menyandang jawatan tersebut?
69. Berapakah jumlah jawatan yang pernah disandang oleh Tuan Haji sepanjang berkhidmat di UiTM Machang, Kelantan?
70. Jawatan apakah yang disandang oleh Tuan Haji dalam tempoh yang paling lama?
71. Apakah cabaran khusus yang dihadapi ketika Tuan Haji menyandang jawatan tersebut?
72. Bagaimana pula lapis kenaikan pangkat Tuan Haji dari awal berkhidmat di UiTM Machang?
73. Dari segi apakah yang dinilai dalam kenaikan pangkat dalam UiTM?
74. Pada tahun berapakah Tuan Haji menyandang posisi timbalan rektor HEP?
75. Berapa lamakah Tuan Haji menyandang jawatan tersebut?

76. Apakah pengalaman Tuan Haji dalam melaksanakan tugas sebagai timbalan rektor HEP di UiTM Machang, Kelantan?
77. Apakah cabaran yang dihadapi oleh Tuan Haji ketika menjadi timbalan rektor HEP?
78. Apakah kenangan pahit dan manis sepanjang tempoh Tuan Haji berkhidmat di UiTM Machang, Kelantan?

BAHAGIAN D: SUMBANGAN, PENCAPAIAN DAN ANUGERAH

79. Boleh nyatakan senarai sumbangan yang pernah Tuan Haji lakukan?
80. Apakah sumbangan Tuan Haji kepada UiTM?
81. Apakah faktor yang menyebabkan Tuan Haji memberi sumbangan tersebut?
82. Pada tahun berapakah sumbangan itu diberikan?
83. Kepada siapakah sumbangan tersebut diberikan pula?
84. Apakah tujuan sumbangan itu diberikan?
85. Apakah jenis-jenis pencapaian yang pernah Tuan Haji perolehi?
86. Apakah pencapaian terbaik pernah dilakukan oleh Tuan Haji kepada UiTM?
87. Apakah Tuan Haji menerima sebarang anugerah?
88. Boleh Tuan Haji senaraikan nama anugerah yang pernah diperolehi?
89. Berapakah bilangan anugerah yang diterima oleh Tuan Haji?
90. Bolehkah Tuan Haji nyatakan pada tahun berapa Tuan Haji menerima anugerah tersebut?
91. Daripada siapakah Tuan Haji menerima anugerah-anugerah tersebut?
92. Apakah faktor anugerah tersebut di anugerahkan kepada Tuan Haji?
93. Apakah perasaan Tuan Haji ketika menerima anugerah tersebut?
94. Apakah anugerah yang paling istimewa Tuan Haji pernah terima?

BAHAGIAN E: PENDAPAT

95. Pada pendapat Tuan Haji apakah nilai-nilai tambahan yang perlu ada dalam setiap pelajar seperti kami yang mengambil bidang dalam pengurusan rekod untuk UiTM?
96. Pada pendapat Tuan Haji apakah kepentingan Program Destini Anak Bangsa kepada bumiputera?
97. Apakah nilai-nilai kesedaran yang perlu ada pada para pelajar UiTM terhadap peluang yang berikan oleh UiTM? Contohnya: program pra diploma yang di berikan kepada anak-anak dari kalangan keluarga yang berpendapatan rendah utk meneruskan pengajian.
98. Sejauh manakah peranan UiTM dalam membantu kaum bumiputera ke tahap yang lebih tinggi. Contohnya dalam bidang pencapaian akademik dan kerjaya.
99. Pada pandangan Tuan Haji apakah penambahbaikan yang perlu dilakukan oleh UiTM untuk mengatasi masalah pencapaian akademik pelajar.
100. Apakah pandangan Tuan Haji mengenai tuntutan hak bukan bumiputera terhadap tuntutan untuk memasuki UiTM.

INDEKS

A

Allah

21,23,24,25,29,31,32,39,44,47,48,52

Ajk 47,

Akademik 51,52,56

Asal 18,20,31,35,38,39,43,44,52,53,54

Agrigate 24,26

B

Batuk

19,35,37,42,46,47,49,50,51,52,53

Biro tatanegara 41,48

B.S.K 1,2,6,10,12,16,49

Bumiputera 30,51,52,53,54,55

C

Chini 11,35,36

Cikgu 27,35,38,39,49

Confirm 16,19

D

DAP 54

Dato 35,38,

Darjah Mahkota Pangkuwono 49

Darjah Kebesaran Bintang 49

Darjah Kebesaran Bintang Terbilang
49

Dato Sri Mustapa Mohamed 25

Doktor 25,26,33

Dato Husin 38

Dato Onn 39,40

Dop 6,

G

Guru 16,19,20,31,35,36,37,41,46,50

Guano 12

H

HEP 6,11,12,38,41,42,44,46,52

I

ITM 38

IDP 23

J

JKR 43

Jabatan Perdana Menteri 48,49

Jus Soli 53

K

Kuantan 35

Kelantan

1,2,4,6,10,11,12,13,14,16,18,19,24,25,2

6,31,33,35,38,40,42,43,44,47,48,49,50,

55

KotaBharu

6,10,11,12,13,18,20,22,23,24,25,36,48

Kolej 20,29,39,40,42,43,44,45,57,58

Kaunselor 31,36,37,38

INDEKS

Ketawa 20,25,26,31,43

Kontrak sosial 52,53,54,55

Kem 41,42,

Kekecewaan 23,24,26,27

Kelate 24

L

Landas 11,36

M

Manusia 21,36,38,39,47,54

MPP 44

Malaysia 33,36,38,48,53,56,57

Masyarakat 38,40,41,45,46,47,48,56

Melayu 25,44,47,48,51,53,54,55,56,57

Masjid 18,19

Mung 14

Malap 29,30

Menara gading 38

N

NGO 6,21,35,47,49

Nak 8,9,13

O

Oversea 11, 25,26,32

Okay 1,8

OIC 23

Ore 24

P

Pahang 11,31,35

Pasir Mas 11,13,36

Pengarah 29,30,35,37,38,42,44,46

PAS [Parti Islam Se-Malaysia] 38

PKR[Parti Keadilan Rakyat] 38

Pelajar 39,40

Persatuan 24,27,29

Pusat pelajar 43

Pengerusi 24,27,28,47,48

Pensyarah 4,6,20,30,31,35,36,37,53

Payoh 12

PhD 20,21

Posting 25,26,27

S

Surau 38,38,40,41,44

Sabah 40

Shah Alam 43

Sarawak 43

SRP (Sijil Rendah Pelajaran) 24

STPM (Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia)

28

SPM (Sijil Pelajaran Malaysia) 25

Student center 34,35

T

Terengganu 11,36

Tunku Abdul Rahman 39,42,44

Tasik 36

Tun Mahathir 44

INDEKS

Tun Razak 39,55

Temubual 6,18

Temujanji 58

Ta'aruf 17

U

UiTM 27,28,29,30,31,32,40,

UUM 6,28,29,36,57,

UPM 26,27,31,57

UIA 6,28,29,30,32,40,44,48,57

UMNO 48,55,56

UNIZA 57

UM 57

Z

Zon 38